

300

ΧΡΩΝ

ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΗ ΜΟΡΦΩΣΙΣ

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ ΤΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΩΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΖΩΩΝ

ΟΔΟΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 10

ΑΘΗΝΑΙ

1932

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ἡ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΖΩΩΝ ἀντιλαμβανομένη ὅτι ὁ ἀσφαλέστερος τρόπος πρὸς δημιουργίαν ἰσχυρᾶς κοινῆς γνώμης ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς καλωσύνης πρὸς τὰ ζῶα εἶνε ἡ προσήκουσα διεξήγησις τοῦ θέματος εἰς τοὺς μαθητὰς κατὰ τὴν πρώτην αὐτῶν νεότητα καὶ πιστεύουσα ὅτι ἡ ἀνθρωπιστικὴ μόρφωσις εἶνε οὐσιῶδες στοιχεῖον διὰ τὴν δημιουργίαν χαρακτηρῶς, συνέταξε τὸ παρὸν ἐγχειρίδιον ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι θὰ ἐνθαρρύνῃ καὶ θὰ βοηθήσῃ τοὺς δημοδιδασκάλους τῆς Ἑλλάδος, ὅπως παρόμοια βιβλιάρια ἔχουν ἐνθαρρύνει καὶ βοηθήσει τοὺς δημοδιδασκάλους ἄλλων χωρῶν.

Θεομαὶ εὐχαριστῶν ὀφείλονται εἰς τὸν ὑπουργὸν τῆς Παιδείας, κ. Παπανδρέου, διὰ τὴν ἐγκάρδιον ὑπ' αὐτοῦ ὑποστήριξιν τοῦ ἔργου μας. Τὸ ἀνά χειρας πόνημα οὐδόλως σκοπεῖ ν' ἀντικαταστήσῃ τὴν συστηματικὴν διδασκαλίαν τῶν ἀνθρωπιστικῶν ἀρχῶν, οἷα ἤδη διεξάγεται, τῇ προνοίᾳ τοῦ ὑπουργείου τῆς Παιδείας, ἀλλὰ προώρισται μᾶλλον ὡς συμπληρωματικὸν βοήθημα τῶν διεξαγόντων τὴν διδασκαλίαν ταύτην διδασκάλων.

Λέον ν' ἀναγράψωμεν εὐγνωμόνως ὅτι τὴν ἐκδοσὶν τοῦ παρόντος ἐγχειριδίου κατέστησε κατὰ μέγα μέρος δυνατὴν διὰ τῆς γενναιοδωρίας τῆς, ἡ ἀγγλικῆς Ἑταιρείας Προστασίας τῶν Ζῶων. Τὴν αὐτὴν δὲ εὐγνωμοσύνην ἐκφράζομεν πρὸς τὴν ἀμερικανικὴν Ἑταιρείαν Ἀνθρωπιστικῆς Μορφώσεως, ἐνισχύσασαν ἡμᾶς καὶ προσέτι ἐπιτρέψασαν νὰ χρησιμοποιήσωμεν τὴν ὕλην τὴν περιεχομένην εἰς τὸ ὑπ' αὐτῆς ἐκδοθὲν τεύχος *The Teacher's Helper in Humane Education*, συγγραφὴν ὑπὸ τοῦ κ. Francis H. Rowley καὶ ἀποβὰν πρότυπον παρομοίων ἐγχειριδίων ἐκδοθέντων εἰς ἄλλας χώρας. Ἐπίσης ἐκφράζομεν εὐχαριστίας εὐγνωμόνας εἰς τὴν κυρίαν Ἀλίχην Μάνιγκ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ροβερτείου Κολλεγίου διὰ τὴν ὑπ' αὐτῆς γενομένην πρὸς ἡμᾶς ἐνθάρρυνσιν καὶ ἐνίσχυσιν καὶ πρὸς τὸν κ. Οὐίλλιαμ Μίλλερ εἰς τοῦ ὁποίου τὰς ἀόκτους ἐνεργείας καὶ τὸ ἀσβεστον ἐνδιαφέρον ὀφείλει πολλὰ ἡ κίνησις περὶ ἀνθρωπιστικῆς μορφώσεως ἐν Ἑλλάδι.

Μέγα μέρος τῆς καταβληθείσης ἐργασίας πρὸς συγγραφὴν τοῦ παρόντος ἐγχειριδίου ἀνελάβε λίαν προφρόνως ὁ ἀπὸ μακρῶν ἐτῶν διακρινόμενος ὡς πρωταγωνιστὴς διὰ τὴν ἐπικράτησιν τῶν ἀρχῶν τοῦ ἀνθρωπισμοῦ κ. Πλάτων Δρακούλης, ἀντιπρόσωπος ἐν Λονδίῳ τῆς Ἑλληνικῆς Ἑταιρείας Προστασίας τῶν Ζῶων, ὅστις ὄχι μόνον μᾶς ἐβοήθησε εἰς τὴν ἐκλογὴν τῆς ὕλης, ἀλλὰ καὶ πᾶσαν τὴν ἀναγκαίαν μετάφρασιν ἐξεπένησε πρὸς τὸν κατ' ἀριστοὺς τοῦ τεύχους τούτου.

Ἐν Ψυχικῷ τῇ 1 Δεκεμβρίου 1931.

ΟΜΗΡΟΣ ΝΤΑΙΒΙΣ

Διευθυντὴς τοῦ Κολλεγίου Ἀθηνῶν

Ἐκδίδων τὸ παρὸν ἐκ μέρους τῆς Ἑλλ. Ἑταιρείας Προστασίας τῶν Ζῶων

ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΗ ΜΟΡΦΩΣΙΣ ΓΕΝΙΚΑΙ ΑΡΧΑΙ

Χωρίς ανθρωπισμόν δέν εἶνε δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἐλευθέρως χώρας χαρακτῆρ με ἀξίαν. Ἄλλὰ τί ἐννοοῦμεν διὰ τῆς λέξεως ἀνθρωπισμός; Ὁ ἀνθρωπισμός καλλιεργείται. Εἶνε καρπὸς νοήμονος μορφωτικῆς ἐπιμελείας, ἰδίως προκειμένου περὶ παιδῶν. Ἐξ αὐτῆς προκύπτει ἰδιοσυγκρασία ἀφωσιωμένη εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς δικαιοσύνης, τῆς ἀλληλεγγύης καὶ τῆς καλωσύνης πρὸς πᾶν ἔμψυχον, εἴτε ἀνθρώπινον εἴτε ὑπανθρώπινον. Ἡ ἰδιοσυγκρασία αὕτη λοιπὸν εἶνε ὁ ἀνθρωπισμός καὶ εἶνε ἀποτέλεσμα ἀνθρωπιστικῆς ἐκπαιδεύσεως ἢ μορφώσεως. Πᾶν εἶδος σκληρότητος εἴτε πρὸς τοὺς συναθρώπους μας, εἴτε πρὸς τὰ ζῶα εἶνε ἀφόρητον εἰς τὴν ἰδιοσυγκρασίαν ταύτην καὶ ἀσυμβίβαστον μετὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἀνθρωπισμοῦ.

Ἡ εὐθύνη τοῦ διδασκάλου.

Ἐν πρώτοις, εἰς τὸ σχολεῖον καὶ εἰς οἰαδήποτε ἐκπαιδευτικῶν κέντρα εἶνε οὐσιῶδες ν' ἀφρηνίζεται τὸ πνεῦμα τοῦ ἱπποτισμοῦ καὶ τῆς ἀρμονικῆς συμβιώσεως, σύμφωνα μετὰ τὸ ἀθάνατον ἐκεῖνο κήρυγμα «ἐπὶ Γῆς εἰρήνη ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία». Ἀρχεῖ ν' ἀφρητισθῇ αὐτὸ τὸ πνεῦμα διὰ νὰ ἐκλείψουν οἱ πόλεμοι, αἱ ἀνομίαι καὶ τὸ ἔγκλημα. Ὁλόκληρον ἄρα τὸ μέλλον τοῦ ἔθνους ἐφύσκειται εἰς τὰς χεῖρας τοῦ διδασκάλου, διότι εἰς τὴν ἐπιτροπὴν του διαπιστεύονται χιλιάδες παιδῶν οἱ ὁποῖοι δέν ἔχουν ἄλλην ἐγκαιρίαν τοιαύτης ἀφρητισεως. Τὸ ἔργον τοῦ διδασκάλου εἶνε ἀνιαρὸν καὶ ἄχαρι, μολταταῦτα εἶνε κολοσσιαία δύναμις ἐκ τῆς ὁποίας ἐξαρτῶνται αἱ τύχαι τοῦ κόσμου. Ὁμιλῶν εἰς συνέδριον διδασκάλων ὁ Ἀνατὸλ Φράνς, ἔλεγεν «Ἀφρηνίζοντες τὰς καρδίας τῶν παιδῶν διαπλάσσετε τὴν Ἀνθρωπότητα. Μετὰ τὴν πανωλεθρίαν τοῦ μεγάλου πολέμου καὶ μετὰ τὰ ἐπακόλουθα τῆς μετ' αὐτὸν εἰρήνης, ἡ ἀναθημιουργία εἶνε ἰδικόν σας ἔργον». Ἀληθῶς ὁ μέγας κίνδυνος οἰασδήποτε χώρας σήμερον πηγάζει ἀπὸ τὰς παλαιὰς διδασκαλίαις περὶ πολεμικῆς δόξης καὶ περὶ μίσους πρὸς τὰ ἄλλα ἔθνη. Τοιαῦτα διδάγματα δέν ἀνέχεται σήμερον ὁ ἀνθρωπισμός, ἀλλ' ἀπαιτεῖ, κατὰ τὴν φράσιν τοῦ Ἀνατὸλ Φράνς, «νὰ καύσωμεν πᾶν βιβλίον διδάσκον μίσην καὶ νὰ ἐντυπώσωμεν εἰς τὴν καρδίαν τῶν μαθητενομένων τὰ ἰδεώδη τῆς ἀλληλεγγύης, τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἐργασίας. Ἡ εὐθύνη λοιπὸν τοῦ διδασκάλου εἶνε πολὺ μεγάλη. Ἀπὸ τὸ πνεῦμα του οἱ μαθητενομένοι πρόκειται ν' ἀντιλήσουν τὸν χαρακτῆρα των, ὅπως τὰ φρυτὰ καὶ τὰ ἄνθη ἀντιλοῦν τὴν ζωὴν των ἀπὸ τὸν ἥλιον.

Πολύτιμον προσόν.

Βάσις τῆς ἀνθρωπιστικῆς διδασκαλίας εἶνε τὸ ἐνδιαφέρον διὰ τὰ ἀνυπεράσπιστα ζῶα. Ἰδοὺ τί λέγει ὁ Ἐπιθεωρητῆς τῆς Ἀμερικανικῆς Ἀστυνομίας κ. Κοττρέλ «Ἐχω πείραν εἰκοσιπέντε ἐτῶν ὡς ἀστυνομικὸς καὶ ἔχω ἀντιληφθῆ ὅτι σπανίως γίνεται τις ἐγκληματίας, ἐὰν ἔχῃ ἀπὸ νεότητος διδαχθῆ ἢ ἀγαπᾷ τὰ ζῶα. Ἐρευνῶν δὲ τὰ αἴτια τῆς ἐγκληματικότητος ἔχω πεισθῆ ὅτι ἡ ἔλλειψις ἀνθρωπιστικῆς μορφώσεως εἶνε ἡ κυρία πηγὴ τοῦ ἐγκλήματος». Ὁ δὲ ἔξοχος Γάλλος συγγραφεὺς καὶ καθηγητῆς κ. Ντὲ Σαιλὺν λέγει· «Ἐχω πρὸ πολλοῦ σχηματίζει τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ καλωσύνη πρὸς τὰ ζῶα παράγει μεγάλα ἀποτελέσματα καὶ ὅτι τὸ συναίσθημα τοῦτο τοῦ ἀνθρωπισμοῦ εἶνε ἅμα πηγὴ ὕλικῆς εὐπορίας καὶ ἀφეთηρία ἠθικῆς εὐδαιμονίας. Τὰ ἀποτελέσματα τῆς διδασκαλίας μου εἶνε εἰς ἄκρον εὐχάριστα διότι παρατηρῶ μεγαλιτέραν τάξιν καὶ εὐγένειαν μεταξὺ τῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν μου». Ταῦτα ἐπιβεβαιῶ καὶ ὁ ἀρχηγὸς τῶν Προσκόπων τῆς Ἀγγλίας, ὁ ὁποῖος προσθέτει ὅτι «ἡ πρὸς τὰ ζῶα στοργὴ καθίσταται μόνιμον πολύτιμον προσόν ἀπαξ ἐντυπωθῆ εἰς τὴν τροφερὰν ἡλικίαν καὶ εἶνε εὐκολον γὰ ἐντυπωθῆ πρὶν περάσουν τὰ ἔτη ἐκτὸς τούτου ἀπὸ τὴν στοργὴν πρὸς τὰ ζῶα ἀναπτύσσεται τὸ πνεῦμα τῆς συμπαθείας πρὸς τοὺς ὁμοίους μας ἀντικαθιστῶν τὴν ἐπικρατοῦσαν φιλαντίαν». Δὲν πρόκειται περὶ «ζωοφιλίας», λέξεως ἣτις ἔχει ἄλλο νόημα. Ἐκ πληροφοριῶν τὰς ὁποίας παρέχουν αἱ ἐφημερίδες τῆς Καλλιφορνίας σχετικῶς μὲ τὴν ἐκεῖ ἀνθρωπιστικὴν κίνησιν, μανθάνομεν ὅτι εἰς μίαν περιοχὴν τοῦ Ἁγίου Φραγγίσκου, ἔνθα ἀκμάζει τὸ Κολλέγιον Τζέφφερσον, ἔχει παρατηρηθῆ μεγάλη μεταβολὴ συναισθημάτων ἀπὸ τινων ἐτῶν. Ἄλλοτε, ἀλλοίμονον εἰς τὰ ἀπροστάτευτα ἢ ἀδέσποτα ζῶα. Ἐρραβδίζοντο καὶ ἐλιθοβολοῦντο, ὅπως ἐρραβδίζετο καὶ ἐλιθοβολεῖτο ἀλύπητα πᾶς Κινέζος ὁ ὁποῖος ἐτόλμα γὰ εἰσχωρήσῃ εἰς τὴν περιοχὴν ἐκείνην. Σήμερον τοιαύτη ἀπανθρωπία οὐδέποτε συμβαίνει καὶ ὁ λόγος εἶνε διότι εἰς τὸ Κολλέγιον καταβάλλεται μεγάλη προσπάθεια πρὸς ἀνθρωπιστικὴν μόρφωσιν. Ἡ διευθύντρια κυρία Μῶρφν ἔχει ὀργανώσει τοὺς μαθητὰς καὶ τὰς μαθητριάς εἰς ἀνθρωπιστικὰς ομάδας (Bands of Mercy) συναποτελουμένας ἀπὸ 350 μέλη, ἕκαστον τῶν ὁποίων φέρει εἰδικὸν σῆμα ἐμφαινόν τὸν ἀνθρωπιστικὸν χαρακτῆρα τῆς ὀργανώσεως.

Ἐξαγνισμὸς χαρακτῆρος.

Ἡ παιδικὴ ἰδιοσυστασία παρουσιάζει ἰδιαίτην εὐκαιρίαν διὰ γὰ ἐντυπωθῆ τὸ ἀνθρωπιστικὸν συναίσθημα. Ἡ ψυχολογία τῶν παίδων εἶνε τοιαύτη, ὥστε περισσότερον ἐνδιαφέρονται διὰ τὰ ζῶα παρὰ διὰ τοὺς ἀνθρώπους. Ὁ διδάσκαλος ἐπωφελεῖται τοῦ χαρακτηριστικοῦ τούτου καὶ δίδει τὴν δέουσαν κατεύθυνσιν τοῦ συναισθηματος τῆς δικαιοσύνης, εἴτε προκειμένον περὶ ζώων, εἴτε περὶ ἀνθρώπων. Ἡ λέξις «ζωοφιλία» δὲν εἶνε κατάλληλος ὄρος. Φαντάζονται πολλοὶ ὅτι ἡ ἀνθρωπιστικὴ μόρφωσις γίνεται χάριν ἰδίως τῶν ζώων. Αὐτὸ εἶνε

εσφαλμένη αντίληψις. Κυρίως και πρωτίτως ἡ ἀνθρωπιστικὴ μορφωσις ἀποβλέπει εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν παιδῶν. Ἐὰν ὁ ἀγὼν τοῦ ἀνθρωπισμοῦ ἀπέβῃ ὠφέλιμος εἰς τὰ ζῶα, ἀπείρως ὠφελιμότερος ἔχει ἀποβῆ εἰς τὸν ἀνθρώπινον χαρακτήρα. Πολλὸν περισσότερον ἔχει συνετέλεσε εἰς τὸ νὰ εὐρύνη τὸν ὁρίζοντα τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας και νὰ ζωοποιήσῃ τὰς συμπαθείας τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας παρὰ εἰς τὸ νὰ μετριάσῃ τὰ δεινοπαθήματα τῶν ζῴων. Ἄνευ ὑπερβολῆς δύναται τις νὰ θεωρήσῃ τὴν ἀνθρωπιστικὴν μόρφωσιν ὡς τὸ σπουδαιότερον ἐθνικὸν συμφέρον, διότι ἐπιζητεῖ θεμελιωδῶς τὸν **ἐξαγνισμόν τοῦ χαρακτῆρος ἐξ ἀπαλῶν δυνάμεων.**

Ἀνθρωπιστικαὶ Ὅμαδες.

Ἡ γόνιμος ἰδέα τῆς ἰδρύσεως **ἀνθρωπιστικῶν ομάδων** (Bands of Mercy) ἔχει ἀποβῆ πολύτιμος συνεπίκουρος διὰ τὸν ἐπιδιωκόμενον σκοπὸν τοῦ νὰ ἀποτελέσῃ ἡ ἀνθρωπιστικὴ μόρφωσις οὐσιῶδες χαρακτηριστικὸν τοῦ κοινωνικοῦ και ἐθνικοῦ βίου. Ἀφ' ἐνὸς ὁ διδάσκων ἀναπτύσσει τὰς ἀρχὰς τοῦ ἀνθρωπισμοῦ κατὰ τὸ πρόγραμμα, ἀφ' ἑτέρου αἱ ομάδες συγκροτοῦν πρὸς συζήτησιν ἰδιαιτέρας συνεδριάσεις. Συνήθως ὁ διδάσκαλος προτείνει τὴν ἴδρυσιν μιᾶς τοιαύτης ομάδος και ἐκλέγεται πρόεδρος αὐτός, ἐκτὸς ἐὰν προτιμηθῇ τις τῶν μαθητῶν, ὅπως και εἰς γραμματεὺς. Αἱ συνεδριάσεις συγκροτοῦνται ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνός. Τὸ πρόγραμμα τῆς συνεδριάσεως συνίσταται εἰς ἀπαγγελίας, ἀναγνώσματα, ἀνέκδοτα σχετικὰ μὲ τὸ θέμα. Ἡ, ἀντὶ συνεδριάσεως, ἡ ὁμάς θεωρεῖται ἐν λειτουργίᾳ ὡςάκις ὁ διδάσκαλος, ἀνεξαρτήτως τοῦ μαθήματος, ἀφιερῶσῃ ὀλίγα λεπτὰ εἰς τὸ θέμα τῆς ἀνθρωπιστικῆς μορφώσεως. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, εἰς τῶν μαθητῶν κρατεῖ, δίκην πρακτικῶν, σημειώσεις εἰς εἰδικὸν βιβλίον. Εἰς οὐδεμίαν πληρωμὴν ὑπόκεινται τὰ μέλη τῆς ομάδος. Μέλος αὐτῆς γίνεται ἀπλουσίατα πᾶς ὅστις ὑπογράφει τὴν ἐξῆς δήλωσιν.

Ἐννοῶ νὰ φέρωμαι μὲ ἀγάπην πρὸς ὅλα τὰ ζῶα και νὰ προσπαθῶ νὰ τὰ προστατεύω κατὰ πάσης σκληρότητος.

Πλήρεις ὁδηγίαι διὰ τὴν ἴδρυσιν και λειτουργίαν **ἀνθρωπιστικῶν ομάδων** ἀποστέλλει παντὶ τῷ αἰτοῦντι ἡ **Ἐταιρεία Προστασίας τῶν Ζῴων, ὁδὸς Ἀκαδημίας 10, Ἀθῆναι.**

Ἡ διεξαγωγή τῆς διδασκαλίας.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸν τρόπον καθ' ὃν δύναται νὰ διεξάγεται ἡ διδασκαλία πρὸς ἀνθρωπιστικὴν μόρφωσιν, ἰσχύουν οἱ ἐξῆς κανόνες.

1. Ἄπαξ τῆς ἐβδομάδος ἀπαγγέλλεται ὑπὸ τοῦ διδασκάλου και ὑπὸ τῶν μαθητῶν ἡ δήλωσις τῆς **Ἀνθρωπιστικῆς Ὅμάδος.**

2. Ἐπ' τοῦ μαυροπίνακος ἀναγράφεται κατάλληλος, ἀλλὰ σύντομος φράσις και διατηρεῖται γεγραμμένη, μέχρις οὗ ἐντυπωθῇ εἰς τὴν μνήμην τῶν μαθητῶν ἀρκετά, ὥστε νὰ δύνανται νὰ τὴν ἀπαγγέλλουν ἀπὸ στήθους. Κατόπιν ἀναγράφεται ἄλλη και διατηρεῖται ὁμοίως ὅπως ἡ προηγουμένη.

3. Ὁ διδάσκαλος συχνὰ φροντίζει ν' ἀφηγητῆται κανὲν ἐπεισόδιον

τὸ ὁποῖον ἔχει παρατηρήσει σχετικῶς μὲ καλὴν ἢ κακὴν μεταχείρισιν ζῶων τινος.

4. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ὁ διδάσκαλος ἀγαγιώσκει εἰς τοὺς μαθητὰς ἀνέκδοτα καὶ συντόμους ἱστορίας περὶ ζῶων ὁμοίας μὲ τὰς εἰς τὴν σελίδα 19 τοῦ παρόντος ἐγχειριδίου.

5. Προσκλήσει τοῦ διδασκάλου ἕκαστος μαθητῆς ἐκ περιτροπῆς ἐκλέγει περικοπὴν ἐκ βιβλίου, ἢ ποιήματος σχέσιν ἔχουσαν μὲ τὸν βίον τῶν ζῶων, πρὸς ἀπαγγελίαν. Χάριν δὲ ἀσκήσεως ὁ διδάσκαλος δίδει πρὸς σύνθεσιν θέμα τι οἷα τὰ ὑποδεικνόμενα ἐν σελίδι 10.

6. Ὁ πρόεδρος τῆς **Ἀνθρωπιστικῆς Ὀμάδος** ὑποδεικνύει ἐπίστε ζηλωτὴν τινα τῶν ἀνθρωπιστικῶν ἀρχῶν καὶ ὁ διδάσκαλος τὸν προσκαλεῖ, ἵνα ὁμιλήσῃ εἰς τοὺς μαθητὰς ἐπὶ δέκα λεπτά σχετικῶς μὲ τὸν κόσμον τῶν ζῶων.

7. Εἰς τὸ δωμάτιον τῶν μαθημάτων διατηρεῖται ἀνηρτημένη ὠραία εἰκὼν παριστώσα ζῶα ἢ σκηνὰς ἐκ τοῦ κόσμου τῶν ζῶων.

8. Ἀναγράφονται εἰς τιμητικὴν δέλτον τὰ ὀνόματα τῶν μαθητῶν ὅσοι δύνανται ν' ἀναφέρουν τὰ περισσότερα ἀξιοσημεῖωτα πτηνὰ τὰ ὁποῖα ἔχουν παρατηρήσει.

9. Ἐπίστε ὁ διδάσκαλος ὁμιλεῖ εἰς τοὺς μαθητὰς ἐπὶ δέκα λεπτά περιγράφων μεγάλας προσωπικότητας διακριθείσας ἐν τῇ Ἱστορίᾳ διὰ τὴν ἀνθρωπιστικὴν των δραῖσιν, οἷον τὸν Πλούταρχον, τὸν Ἄγιον Φραγγῖσκον, τὸν Ἱερεμίαν Βένθαμ, τὸν Ριχάρδον Μαρτίνον, τὸν Ἐρρίκον Βέργ, τὸν Γεώργιον Θόρνδικ Ἀντζελλ, παραπέμπει δὲ εἰς τὰς μελέτας **Προφήται τοῦ Ἀνθρωπισμοῦ** ἐν τῷ περιοδικῷ **Ἐρευνα** τῆς Ὁξφόρδης, Τόμ. Α' καὶ Β' 1901.

10. Δις τοῦ μηνὸς ὁ διδάσκαλος ἢ τις τῶν μαθητῶν κάμνει ἀνακοίνωσιν ἐξ ὧν ἔχει πληροφορηθῆναι περὶ τῆς διεθνoῦς ἀνθρωπιστικῆς κινήσεως, ἀναφέρων τὸ ἔργον, τὸ ὁποῖον διεξάγουσιν εἰς τὰς διαφόρους χώρας αἱ **Ἐταιρεῖαι Προστασίας τῶν Ζῶων** καὶ τ' ἀποτελέσματα αὐτῶν, ὡς, φέρε' εἰπεῖν, τὸ ἀξιοσημεῖωτον ἀποτέλεσμα τοιαύτης ἐργασίας ἐν τῇ Β. Ἀφρικῇ μεταξὺ τῶν Ἀράβων, ἔνθα, ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν, ἐσημειώθη σπονδαιοστάτη ἐλάττωσις τῆς πρὸς τὰ ζῶα σκληρότητος.

Πορίσματα.

Ἐκ τῆς πείρας διαφόρων σχολείων ἔνθα ἡ ἀνθρωπιστικὴ μόρφωσις εἶνε στοιχεῖον διδασκαλίας συνάγονται τὰ ἑξῆς πορίσματα: Ἀπὸ ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος ὅλα τὰ μαθήματα συσχετίζονται μὲ τὴν διδασκαλίαν ταύτην.—Τὸ πλεονέκτημα εἶνε ὅτι ἐντυπώνονται εἰς τοὺς μαθητὰς ἀρχαὶ δικαιοσύνης καὶ καλωσύνης πρὸς τὰ χρήσιμα ζῶα.—Εἶνε δὲ λίαν ἐνθαρρυντικὰ τὰ ἀναγραφόμενα ἀποτελέσματα τῆς ἀνθρωπιστικῆς διδασκαλίας.—Τὰ κατοικίδια ζῶα τυχάνουν περισσότερας ἐπιμελείας καὶ στοργῆς.—Ἐχει σχηματισθῆναι ἢ ἀντίληψις ὅτι ἀποβαίνει εἰς ὕλικόν κέρδος τοῦ ἀνθρώπου ἢ περιποίησις τῶν ζῶων.—Συγκεκριμένως ὑπολογίζεται καὶ ἐκ ταμειακῆς ἀπόψεως ἡ πρόσσδος ἐνὸς ἀροκτῆματος συνεπείᾳ καλῆς διατηρήσεως τῶν ἐν αὐτῷ ζῶων.—Σπον-

δαιότατον δὲ εἶνε τοῦτο ὅτι ἔχει παρατηρηθῆ ἢ μετατροπὴ τοῦ χαρακτῆρος τῶν νέων εἰς εὐμενῆ καὶ φιλόλληλον καὶ ὑπάρχον περιπτώσεις δεικνύουσαι σφοδρὰν μέτριον δακρύων θλίψιν διὰ ἐπισυμβᾶσαν σκληρότητα πρὸς ζῶον ἢ ἄλλην δεινὴν ταλαιπώρησιν αὐτοῦ. — Εἰς πολλὰ σχολεῖα κατὰ προτίμησιν ἀνακοινοῦνται περιπτώσεις καθ' ἃς κατορθώθη γὰρ παρέχεται ἄνεσις καὶ εὐζωία εἰς ζῶα, οὐδέποτε δὲ ἀνακοινοῦνται περιπτώσεις σκληρότητος ἢ δεινῆς ταλαιπωρήσεως. — Ἐν γένει γονιμώτατον ἔχει ἀποδειχθῆ τὸ σύστημα τῶν ἀπαγγελιῶν, ἀφηγήσεων, ἁσμάτων, εἰκότων σχετικῶς μὲ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἀνθρωπισμοῦ. Ἄλλὰ δὲν ἔχει ἀνάγκη ὁ διδάσκαλος ἵνα πρὸς τοῦτο ἐξαρτᾶται ἀπὸ ὠρισμένου προγράμματος, ἀλλ' ὁμιλεῖ ἐκάστοτε ἐξ ἐμπνεύσεως τῶν εἰρημένων ἀφηγήσεων καὶ ἀπαγγελιῶν.

Ἄξιώματα.

Ἐπὶ τοῦ μαυροπίνακος, ἀναγράφονται φράσεις οἷαι αἱ ἐξῆς:

Τὰ ζῶα ἔχον δικαίωματα ὅπως καὶ οἱ ἄνθρωποι.

Τὰ πιτηρὰ εἶνε εὐεργετικά εἰς τὴν Γεωργίαν· τὸ ἀμερικανικὸν ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας ἀνήγγειλεν ὅτι ἕκαστος φρῦνος συνεισφέρει εἰς τὸ Κράτος εἴκοσι δολλάρια κατ' ἔτος, ὡς ἐντομοφάγος.

Τὸ ποταπώτατον τῶν ἐγκλημάτων εἶνε ἡ σκληρότης.

Ἡ σκληρότης ἀναχαιτίζει τὴν πρόοδον τοῦ ἔθνους.

Ἡ καλωσύνη εἶνε πολύτιμον προσόν, τὸ ὁποῖον ἀξίζει γὰρ καλλιεργοῦμεν ὡς ὠραία τέχνην.

Οὐδέποτε χάνει τις ἐκτελῶν μίαν στοργικὴν προᾶξιν.

Κανόνιζε κάθε πρωΐ, ἵνα, ἐντὸς τῆς ἡμέρας, ἐκτελέσῃς τὴν ὡς οἶον τε μεγαλιέτεραν καλωσύνην.

Βλέπεις ζῶον ἢ ἄνθρωπον ἀπροστάτευτον; γίνε προστάτης του.

Ὁ ἀληθὴς ἥρωϊσμός εἶνε ἡ γλυκύτης.

Ἡ στοργὴ εἶνε γλώσσα τὴν ὁποῖαν δὲν ὑπάρχει ἄνθρωπος οὔτε ζῶον ποῦ γὰρ μὴ τὴν ἐννοῇ.

Ὁ σκληρὸς εἶνε ἀνανδρὸς· ἥρως εἶνε ὁ φιλεύσπλαγχνος.

Αἱ στατιστικαὶ δεικνύουν ὅτι ἐν Ἀμερικῇ τὰ πιτηρὰ πλουτίζουν τὴν Γεωργίαν κατὰ ἑκατὸν ἑκατομμύρια δολλάρια κατ' ἔτος.

Μόνον τὸ γεγονός ὅτι τὰ ζῶα δὲν ὁμιλοῦν ἀρκεῖ γὰρ ἐπιβάλλη εἰς τὸν ἄνθρωπον τὴν ὑποχρέωσιν γὰρ εἶνε γλυκὺς καὶ ὑπομονητικὸς.

Ἐὰν ἔλειπαν αἱ ὑπηρεσίαι τὰς ὁποίας μᾶς παρέχουν τὰ πιτηρὰ, ἡ Γῆ θὰ ἔμενε γρήγορα ἀκατοίκητος.

Μεταχειρίζου τὸν ἵππον σου ὅπως θὰ ἠθελες γὰρ σὲ μεταχειρίζονται ἐὰν ἦσο ἵππος.

Ὁ χοῖρος εἶνε ὄχι μόνον ἕνα ἀπὸ τὰ νοσημονέστερα κατοικίδια ζῶα, ἀλλὰ καὶ ἐξαιρετικῶς καθαρὸν.

Πᾶσα σκληρὰ προᾶξις ἐξαχρεώνει τὸν ἐκτελοῦντα αὐτήν.

Ὁ μὴ ὢν ἐνεργῶς γλυκὺς, εἶνε σκληρὸς.

Πᾶν ἔμπυχον ὄν ἔχει ἰδιαιτέρον ἔργον γὰρ ἐκτελέσῃ ἐν τῷ κόσμῳ.

Δὲν ὑπάρχει σοφία μεγαλιέτερα τοῦ ἀνθρωπισμοῦ.

Τὰ ζῶα εἶνε μέλη τῆς παγκοσμίου ἀδελφότητος καὶ δημοκρατίας.

Συνθέσεις.

Ἐν ἀνέκδοτον διὰ τὸ σκυλί μου. — Πῶς ἐβοήθησα ἐν ἀπροστά-
τευτον ζῶον. — Βοήθεια διδομένη εἰς ἄγρια πτηνά. — Μικρὰ παιδιά
ὡς βοηθοί. — Διὰ τί εἶνε σκληρὸν ν' ἀφαιρῇ τις τὰ ἀγρὰ τῶν πτηνῶν.
— Διὰ τί πρέπει νὰ μὴ φονεύωμεν τὰ πτηνά. — Ἡ γάτα μου. — Γεν-
ναῖαι πράξεις σκύλων. — Σκύλοι γνωστοί μου. — Διάφοροι τρόποι κά-
λωσένης πρὸς τὰ ζῶα. — Ἄγρια πτηνὰ γνωστά μου. — Ὠραῖαι πετα-
λοῦσαι γνωσταί μου. — Περιγραφή εἰκόνοσ δεικνυούσης στοργὴν πρὸς
τὰ ζῶα. — Πῶς προσελκύονται τὰ πτηνὰ εἰς τὸν κήπον. — Τί πράττει
ἡ ἀνθρωπιστικὴ μας ὁμὰς διὰ τὰ ζῶα. — Εἰς τί συνίσταται ὁ μέγας
νόμος τοῦ μὴ βλάπτειν. — Ποίαν ἔννοιαν ἔχει ὁ παναδελφισμός. —
Πῶς ἔμπορεῖ νὰ τρέφεται ὁ ἄνθρωπος χωρὶς νὰ σφάζονται ζῶα. —
Ἡ χρησιμότης τῶν φρούνων. — Ἡ χρησιμότης τῶν πτηνῶν. — Πῶς
διακρίνομεν τὰ διάφορα πτηνά. — Τί χρειωσοῦμεν εἰς τὰ ζῶα. —
Ἀπαρίθμησις τροφῶν αἱ ὁποῖαι ἔμποροῦν ν' ἀντικαταστήσουν τὸ
κρέας. — Διὰ τί δὲν πρέπει νὰ κλείωμεν τὰ πτηνὰ ἐντὸς κλωβῶν. —
Εἶνε ὀρθὸν νὰ κλείωμεν τὰ ἄγρια ζῶα ἐντὸς κλωβῶν; — Τί ἔχει κά-
μει ὁ ἵππος διὰ τὸν ἄνθρωπον. — Τί ἔχει κάμει ὁ σκύλος διὰ τὸν ἄν-
θρωπον. — Ἄσυλα πτηνῶν. — Γατάκια τὰ ὁποῖα δὲν θέλομεν νὰ δια-
τηρήσωμεν ζωντανά, πρέπει νὰ θανατοῦνται ἀμέσως καὶ ἀνωδύνως.
— Μεταφερόμενα πουλιὰ, δὲν πρέπει νὰ κρατοῦνται ἀπὸ τὰ πόδια. —
Ἐργαζόμενα γαλδουράκια πρέπει νὰ ἔχουν πᾶσαν περιποίησιν. —
Σκληρότητες ἐξ ἀπειροκακίας. — Σκληρότητες τῶν πειραμάτων τῆς
ζωοτομίας. — Σκληρότητες γυμνάσεως ζῶων πρὸς ἐκτέλεσιν παιγι-
δίων. — Σκληρότητες ἔνεκα σφαγῆς ζῶων πρὸς τροφήν. — Σκληρότη-
τες πρὸς πτηνὰ καὶ ἄλλα ζῶα χάριν τῆς μόδας. — Σκληρότητες χά-
ριν κυνηγίου. — Σκληρότητες χάριν συντηρήσεως θηριοτροφείου. —
Πῶς προστατεύουν τὰ ζῶα διάφορα κράτη. *) — Ἀπὸ πότε καὶ πῶς
ἐκινήθη ἐν Ἑλλάδι τὸ ὑπὲρ τῶν ζῶων ἐνδιαφέρον. *)

Πᾶς διδάσκαλος ἔχει ἀναριθμήτους ἐνκαιρίας ὅπως δημιουργήσῃ
τὸ συναίσθημα τὸ ἀπαιτούμενον διὰ τὴν ἐπιμέλειαν τῶν ζῶων καὶ
τὴν προσήκουσαν μεταχειρίσιν αὐτῶν, ἀναπτύσσων τὸ ἔμφρον παρ-
τὸς παιδίον ἐνδιαφέρον διὰ τὰ ζῶα. Ἡ ἀρίστη χρησιμοποίησις τῶν
τοιούτων ἐνκαιριῶν εἶνε ὄχι ἡ διὰ παραινέσεων καὶ ἐντολῶν, ἀλλὰ ἡ
διακέντησις τῆς νοήμονος πρὸς τὰ ζῶα στοργῆς τῶν παιδίων. Ἀυτὴ
ἡ νοήμων στοργὴ εἶνε ἡ μόνη ἐδραία βάσις ἐφ' ἧς ὁ διδάσκαλος δύ-
νεται νὰ οἰκοδομήσῃ τὴν κατάλληλον νοοτροπίαν. Θὰ τὸν βοηθήσουν
πρὸς τοῦτο αἱ διδόμεναι ἐν τῷ παρόντι ἐγχειριδίῳ νύξεις καθὼς καὶ
αἱ ἐπακολουθοῦσαι ἱστορίαι (σελ. 19).

Εἶνε ἀναντίρροπον ὅτι μέγα μέρος τῆς σκληρότητος πρὸς τὰ ζῶα
καὶ τῆς κακομεταχειρίσεως αὐτῶν πηγάζει ἀπὸ ἀμάθειαν—μερικαὶ
κακαὶ ἔξεις σχηματισθεῖσαι ἤδη πρέπει νὰ ἐκριζωθοῦν. Τοῦτον
ἔνεκα εἶνε πολὺ ἐπάναγκες, ἵνα ὁ διδάσκαλος ἐφιστᾷ ἀπὸ καιροῦ εἰς

*) Βλέπε περὶ τούτου ἐφημερίδα «Πρωτῶν», 31 Μαΐου 1931, σελ. 5.

καιρόν τήν προσοχήν τῶν μαθητῶν εἰς τὸν κάτωθι κατάλογον τῶν διαφορῶν «*Μή*» ἤτοι τῶν ἐπιβαλλομένων ἀπαγορεύσεων. Προσέτι εἶνε ἐπάναγκες νὰ ἐφιστῆ τήν προσοχήν των εἰς τὰς ὁδηγίας περὶ ἐπιμελείας τῶν δύο κατοικιδίων ζῶων—τῆς γάτας καὶ τοῦ σκύλου. Ἐποὶ ἀναπτυσθῆ ἢ δι' αὐτὰ φροντίς τῶν παιδίων, εἶνε μεγαλητέρα ἢ πιθανότερη, ὅτι θὰ ἐξακολουθήσουν νὰ φέρονται καὶ πρὸς τὰ ἄλλα ζῶα ὡς δεῖ.

ΤΑ ΖΩΑ ΚΑΙ Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ

Δεκατέσσαρες ἀπαγορεύσεις

Μή

1. *Μή* διατηρῆς ζῶον, ἐάν δὲν δύνασαι νὰ τὸ περιποιηθῆς ὅπως πρέπει. Προτιμότερον νὰ τὸ φονεύσῃς εὐσπλαγχνικῶς παρὰ νὰ τὸ διατηρῆς ἀσπλάγχχνως. Οἱ κατοικοῦντες ἐν Ἀθήναις ἢ εἰς τὰ περίχωρα ἤμποροῦν νὰ παραδώσουν ταῖς γάτας των καὶ τὰ σκυλιὰ των εἰς τὸ Ἄσυλον τῶν Ζῶων, πλησίον τοῦ Βοτανικοῦ Κήπου ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἐλευσίνος. Ἡ διεύθυνσις τοῦ Ἀσύλου ἐάν δὲν δύναται νὰ εὕρῃ ἐστίαν δι' αὐτὰ, τὰ θανατῶνει ἀνωδύνως. Οἱ κατοικοῦντες μακρὰν, ὀφείλουσιν νὰ ἐπικαλεσθῶσιν τὴν βοήθειαν ἐνὸς κτηνιάτρου, ἢ, ἐλλείψει κτηνιάτρου, ὀφείλουσιν νὰ ζητήσῃσιν τὴν συμβουλὴν ἐνὸς ἱατροῦ. Ἐν περιπτώσει ἐπιγούσης ἀνάγκης, ἤμποροῦν νὰ γράψωσιν εἰς τὴν Ἑταιρείαν Προστασίας τῶν Ζῶων, ὁδὸς Ἀκαδημίας 10 Ἀθήνας, ζητοῦντες ὁδηγίας.

2. *Μή* ἀφίνῃς ἀσθενοῦν ζῶον νὰ υποφέρῃ χωρὶς ἱατρικὴν περίποίησιν. Κτηνίατρος εὐρίσκειται διαθέσιμος ἐν τῇ γραφεῖῳ τῆς Ἑταιρείας, ὁδὸς Ἀκαδημίας 10, καθ' ἐκάστην, ὥρα 12—2 καὶ προθύμως παρέχει συμβουλὰς δωρεάν.

3. *Μή* ἀφίνῃς τὰ κατοικιδιά σου ἀπροστάτευτα, ἔταν ἀναχωρῆς τὸ καλοκαίρι, ἢ ἔταν μετακομίζεσαι εἰς ἄλλην κατοικίαν.

4. *Μή* ἀφίνῃς νεογνὰ γατάκια ἢ κουτάβια νὰ μεγαλόνουν ἐάν δὲν σκοπεύῃς νὰ τὰ περιποιηθῆς ἢ εὕρῃς δι' αὐτὰ ἐστίαν. Παρὰ νὰ μείνουν ἀπεριποίητα προτιμότερον νὰ τὰ θανατώσῃς πρὶν μεγαλώσωσιν.

5. *Μή* ἀδιαφορήσῃς, ἐάν συμβῆ νὰ ἴδῃς ζῶον νὰ τὸ κακομεταχειρίζωνται, χωρὶς νὰ πράξῃς πᾶν τὸ δυνατόν διὰ νὰ παύσῃ ἢ κακομεταχειρίσῃς καὶ ἐμποδίσῃ πᾶσα ἐπανάληψις αὐτῆς. Ἐάν βλέπῃς ἄλογον ἢ ἡμίονον δερόμενον, παρακάλεσε τὸν δέροντα νὰ παύσῃ. Ἐάν ἐξακολουθῆ δέρων, φώναξε ἕνα πολίτην, εἰ δυνατόν, ἢ ἀνάφερε τὸ γεγονός εἰς τὴν Ἀστυνομίαν καὶ εἰς τὴν Ἑταιρείαν Προστασίας τῶν Ζῶων.

6. *Μή* διαστάσῃς νὰ ἐπέμβῃς ὁσάκις ἴδῃς ζῶον φέρον ἢ σύρον πάρα πολὺ βαρὺ φορτίον. Ἐάν ὁ ὁδηγὸς τοῦ ζῴου ἀδιαφορήσῃ εἰς τὰς παραστάσεις σου, ἢ Ἀστυνομία καὶ ἢ Ἑταιρεία θὰ λάβωσιν ἀμέσως ὑπ' ὄψιν τὴν ἐπέμβασίν σου.

7. *Μή* προσπεράσῃς καθ' ὁδὸν ζῶον υποφέρον, χωρὶς νὰ φροντίσῃς νὰ τοῦ γίνῃ περίποίησις. Ἴσως τὸ παραλάβῃς εἰς τὸ σπίτι σου καὶ τὸ ἐπιμελήθῃς ὅσον νὰ εὕρῃς τὸν κύριόν του. Ἐάν εἶνε βαρεῖα πληγωμέ-

νον, καλήτερα νά ἐπιστήσης τήν προσοχήν τῆς Ἀστυνομίας καί νά ζητήσης νά τοῦ δοθῇ ἀνώδυνος θάνατος. Ἐφ' ὅσον εἶνε ἀρμοδία ἡ Ἐταιρεία Προστασίας τῶν Ζώων, μὴ λείψῃς νά γνωστοποιήσης τὸ πρᾶγμα εἰς αὐτήν.

8. **Μὴ** λέγῃς, δσάκις βλέπῃς σκυλί, «δαγκάνει»; Ἐνθυμοῦ ὅτι ὀλίγιστα σκυλιὰ δαγκάνουν ἐνὸσφ δὲν τὰ ἐνοχλῆς. Ἐνθυμοῦ προσέτι ὅτι ἔλλειψις ἐμπιστοσύνης δεικνυομένη διὰ σημείων φόβου, ἐξάπτει τὰ χεῖριστα ἐνστικτα οἰουδήποτε ζῶου.

9. **Μὴ** στήνεις παγίδας διὰ ζῶα, ἐκτός ἐὰν εἶνε τοιαῦται ὥστε νά δίδουν τὸν θάνατον αὐτοστιγμεί. Αἱ πλεῖστοι ποντικοπαγίδες εἶνε τοιαῦται. Παγίδες ὅμως δι' ἄλλα ζῶα δὲν εἶνε τοιαῦται καί ὡς ἐκ τούτου τὰ πιανόμενα ζῶα ὑποφέρουν τρομερὰν ἀγωνίαν—ἐνίστε ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας.

10. **Μὴ** πιάνῃς πουλιὰ καί μὴ σκοπεύῃς κατ' αὐτῶν διὰ σφενδόνης. Μὴ φονεύῃς μικρὰ πτηνά. Εἶνε ἀποτρόπαιον νά καταστρέφῃ τις ἀθῶας ὑπάρξεις χάριν διασκεδάσεως.

11. **Μὴ** λιθοβολῆς πτηνά—ἢ ἄλλα ζῶα, ἐκτός ἐὰν πράγματι εὐρεθῆς εἰς ἄμεσον κίνδυνον.

12. **Μὴ** χαλᾶς τὰς φωλεὰς τῶν πουλιῶν.

13. **Μὴ** λησμονῆς ὅτι τὰ πτηνά καθὼς καί τὰ ψάρια πάσχουν φυλακισόμενα. Ἐὰν διατηρῆς ψάρια ἐντὸς δοχείου, φρόντισε ἵνα τὸ δοχεῖον εἶνε ἀρκετὰ εὐρύχωρον ὥστε νά κολυμβοῦν ἀνέτως.

14. **Μὴ** λησμονῆς ὅτι σὺ ὡς ἀνθρώπινον ὄν, προικισμένον μὲ τὸ δῶρον τῆς λαλιᾶς, ἔχεις καθήκον νά συμπαθῆς καί νά μεριμνᾷς διὰ τὰ ἄφωνα ζῶα, τὰ ὅποια ἔχουν μεγάλην δυσκολίαν νά κάμουν γνωστὰς τὰς ἀνάγκας τῶν.

* * *

Περιποίησης σκύλου.

Τὰ σκυλιὰ εἶνε ἐκτάκτως εὐαίσθητα ζῶα. Εὐκόλα προσβάλλονται καί εὐκόλα ἀποθαρρύνονται ἢ ἐνθαρρύνονται. Ὅπως ὅλα τὰ ζῶα, τὰ σκυλιὰ γνωρίζουν περισσότερα παρ' ὅσον ὑποτίθεται ὅτι γνωρίζουν, ὡς ἀντιλαμβάνεται τοῦτο ὁ ἀγαπῶν καί ἐννοῶν αὐτά. Τὴν καλωσύνην ἢ τὴν σκληρότητα τὰ σκυλιὰ τὴν αἰσθάνονται περισσότερο παρ' ὅσον γενικῶς πιστεύεται.

Εἶνε φρικαλέως βάρβαρος πράξις ἢ ἀποκοπὴ τῶν ὠτων ἢ τῆς οὐρᾶς τοῦ σκύλου. Ἐκτός τοῦ ὅτι τοῦτο εἶνε ἀπάνθρωπον, δύναται νά προξενήσῃ σοβαροτάτας νόσους. Πολλάκις ἐπέρχεται κώφωσις ἢ ἀναπτύσσεται καρκίνος συνεπεῖα τῆς ἀποκοπῆς ταύτης ἢ ὅποια ἐκθέτει τὰ ἐνδότερα τοῦ ὠτός. Οὐτε πρέπει νά τραβᾶται τὸ αὐτί τοῦ σκύλου, εἴτε χάριν παιδιᾶς, εἴτε λόγφ τιμωρίας. Πολλάκις ἐκωφάθησαν σκυλιὰ συνεπεῖα τραβήγματος τῶν ὠτων.

Ἐὰν τὸ σκυλί σου πάθῃ παροξυσμόν, πρόσεξε νά μὴ ἐξέλθῃ εἰς τὸν δρόμον διότι κάποιος θὰ φωνάξῃ ὅτι εἶνε «λυσασμένον» καί ἴσως τὸ φονεύσουν. Βάλε το εἰς μέρος ἤσυχον καί σκοτεινόν, βρέχε τὸ κεφάλι του συχνὰ μὲ ψυχρὸν ὕδωρ, ὀλίγας δὲ ὥρας ἀφοῦ ἀναλάβῃ δόσε του

θερμόν γάλα. Διαρκούντος τοῦ παροξυσμοῦ, ἀπλῶς νὰ προσέχης νὰ μὴ αὐτοπληρωθῇ. Καλὸν εἶνε νὰ καλέσης κτηνίατρον.

Ἄλληλομαχόμενα σκυλιά, παύουν σχεδὸν πάντοτε τὴν διαμάχην ἐὰν ριφθῇ ἐπὶ τῶν κεφαλῶν των κουβάς ψυχροῦ ὕδατος.

Ὅταν τὸ σκυλί μαζεύεται καὶ κυρτοῦται, ἐνῶ πλησιάζει ὁ κύριός του ἀντὶ νὰ τρέχη χαρούμενον νὰ τὸν προὔπηξη, δὲν εἶνε αὐτὸ ἀρκετὴ ἀπόδειξις ὅτι ὁ κύριός του φέρεται πρὸς αὐτὸ σκληρῶς; Πολλοὶ διαδηλοῦν ὅτι ἀγαποῦν τὰ σκυλιά, ἐντούτοις μεγάλη ἐπικρατεῖ πρὸς αὐτὰ σκληρότης ἕνεκα ἀμαθείας. Ἄγνοοῦν τὰς στοιχειωδέστερας ἀνάγκας των. Ἐξ ἀμαθείας τὰ τρέφουν ὑπὲρ τὸ δέον, ἐξ ἀπερισκεψίας τὰ στεροῦν καὶ τῆς ἀναγκαίας τροφῆς, ἐκ κακεντρεχείας τὰ μαστίζουσι, τὰ λιθοβολοῦσι, τὰ λακτιζοῦσι, τὰ τυσαννοῦσι καὶ ὅμως παρ' ὅλα ταῦτα ὁ σκύλος διαμένει ἕσασί ὁ πιστὸς τοῦ ἀνθρώπου φίλος.

Μία ἀπὸ τὰς συνηθεστέρως σκληρότητας εἶνε ἡ ἀλυσσοδεσις τοῦ σκυλοῦ. Καὶ τὰ ἡπιώτερα σκυλιά, ὡς γνωστὸν, ἔχουν ἀνάγκην καθημερινῆς κινήσεως καὶ δὲν εἶνε δυνατόν νὰ διατηροῦνται ἐν ὑγείᾳ, ἢ γαλήνῃ ἄνευ κινήσεως. Τοῦς εἶνε πολὺ μεγάλο μαρτύριον αὐτὴ ἡ ἀλυσσοδεσις, δεδομένου ὅτι τὸ σκυλί ἀγαπᾷ τόσον τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν κίνησιν. Ἐπιμαρτυροῦν εἶνε τὸ μαρτύριόν του, ἐὰν, ὅταν εἶνε δεμένον, ἐπικρατῇ κακοκαίρια, ψύχρα, βροχή. Οὐδὲν ἄπορον ὅτι τόσον συχνὰ διαρρηγγύουσιν τὰς ἀκοάς μας αἱ ὀδυνῆραὶ ὑλακαὶ κάποιου ταλαιπώρου ἀλυσσοδεμένου σκύλου ἐπιμόνως ζητοῦντος ἔλεος καὶ ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τὸ μαρτύριόν του. Εἶνε καιρὸς νὰ ἐνοήσῃσιν οἱ ἄνθρωποι ὅτι δὲν ἔχουν δικαίωμα νὰ δένουν τὰ σκυλιά των γινόμενοι οὕτω καὶ αἰτία μεγάλης ἐνοχλήσεως εἰς τοὺς γείτονας των. Ἐὰν τὸ σκυλί εἶνε κακώτροπον, καλῆτερα νὰ φονεῖθῃ ἀνωδύτως παρὰ νὰ ὑποφέρῃ.

Ἐὰν δι' οἰονδήποτε λόγον ἐπιβάλλεται ὁ περιορισμὸς τοῦ σκυλοῦ καίτοι δὲν εἶνε ἐπικίνδυνον, ὁ καλῆτερος τρόπος εἶνε νὰ τεθῇ ἐντὸς αὐτῆς μὲ ὑψηλὸν περίφραγμα ἐφ' ὅσον τοῦτο εἶνε δυνατόν, ἄλλως συνιστάται ἡ ἐξῆς μέθοδος: Δένομεν σύρμα ἀπὸ τὴν γωνίαν τοῦ σπιτιοῦ μέχρις ἐνός δένδρου εἴτε πασσάλου, εἴτε μεταξὺ δύο δένδρων. Τὸ σύρμα δύναται νὰ ἔχη μῆκος δέκα μέτρων. Ἀπὸ αὐτὸ κρεμοῦμεν διὰ δακτυλίου μίαν ἀλυσίδα ἢ δερματίνην λωρίδα. Ὁ δακτύλιος πρέπει νὰ εἶνε ἀρκετὰ πλατὺς ὥστε νὰ τρέχη εὐκόλως ἐπὶ τοῦ σύρματος. Τὸ ἄλλο ἄκρον τῆς ἀλυσίδας ἢ λωρίδος πρέπει νὰ ἔχη κρίκον προσαρμοζόμενον εἰς τὸ περιλαίμιον τοῦ σκύλου, ὅστις οὕτω δύναται νὰ τρέχη ἐμπρὸς καὶ ὀπίσω καθ' ὅλον τὸ μῆκος τοῦ σύρματος. Δι' αὐτῆς τῆς μεθόδου δίδεται εὐκαιρία εἰς τὸν σκύλον νὰ κινῆται κάπως καὶ προσέτι ν' ἀποσύρεται εἰς τὴν σκιάν ὅταν ὁ ἥλιος καίῃ. Σημειωτέον ὅτι ἀπαιτεῖται προσοχὴ διὰ νὰ κανονισθῇ ἡ προσαρμογὴ καταλλῆλως, ὥστε ὁ σκύλος νὰ ἡμπορῇ νὰ σηκόνεται, ἢ κάθεται, ἢ ἐξαπλόναται, ἢ τρέχη χωρὶς κίνδυνον νὰ περιπλεχθῇ εἰς τὴν ἀλυσίδα.

Εἶνε πολὺ σκληρὸν νὰ δένεται ὁ σκύλος ὑπὸ τὴν ἄμαξαν, ἀναγκάζομενος οὕτω καὶ ἀφοῦ κουρασθῇ νὰ ἐξακολουθῇ νὰ τρέχη, ἐπομένως νὰ ἐξαντληται. Πάρε τον ἐντὸς τῆς ἀμάξης, ἰδίως ὅταν κάμνην ζέστην. Σκληρὸν εἶνε καὶ ν' ἀκολουθῇ τὸ ποδήλατον ἐνῶ διανύεις ἀποστάσεις.

Ἐὰν πηγαίνῃς μὲ αὐτοκίνητον πάρε τον μαζὺ σου μέσα, ἀντὶ νὰ τὸν ἀφήσης νὰ τρέχῃ ὀπίσω μὲ κίνδυνον νὰ ἐξαντληθῇ, ἢ χαθῇ, ἢ φονευθῇ ὑπὸ ἄλλων ὀχημάτων.

Εἶνε πολὺ ἐπικίνδυνον νὰ τοποθετῆται ὁ σκύλος ἐπὶ τῆς προβαθμίδος τοῦ αὐτοκινήτου. Βλάπτει τὰ νεύρα του καὶ τὴν ὑγείαν του ἐν γένει. Ἐπειτα δύναται νὰ ἐξολισθήσῃ καὶ γαθῇ ἢ φονευθῇ. Εἰς τινὰς χώρας ὑπάρχει νόμος ἀπαγορεύων τοῦτο καὶ πωλοῦνται φορεῖα ἐπίτηδες διὰ τοὺς σκύλους, τὰ ὁποῖα προσαρμόζονται εἰς τὰς προβαθμίδας τοῦ αὐτοκινήτου. Εἰς αὐτὰ ὁ σκύλος εἶνε ἀσφαλῆς καὶ ἀνέτως κάθεται.

Πολλάκις σκύλος, ἢ γάτα, ἐνῷ ἀναζητεῖ τροφὴν ἐντὸς ἀπερριμένου κυτίου, θέτει τὴν κεφαλὴν εἰς αὐτὸ καὶ κατόπιν ἀδυνατεῖ ν' ἀπαλλαγῇ χωρὶς σοβαρὰν βλάβην. Διὰ τοῦτο εἶνε ἔργον ἀνθρωπιστικῆς προνοήσεως, ἔταν ἀπορρίπτονται κενὰ κυτία νὰ κτυπῶνται προηγουμένως ὥστε νὰ ἐπιπεδοῦνται.

Ἡ τροφὴ τοῦ σκύλου πρέπει νὰ παρασκευάζεται μετὰ παρισκέψεως καὶ ὄχι ὅπως ὅπως. Τὸ νερὸ ὅπου πίνει πρέπει νὰ εἶνε φρέσκο καὶ τὸ ἀγγεῖον καθαρὸν καὶ πάντοτε προσιτόν. Πλὴν τούτου ἀπαιτεῖται φροντίς διὰ τὴν συχνὴν ἀλλαγὴν τοῦ νεροῦ.

Ὁ πρῶτος καὶ μέγιστος κανὼν διὰ τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ σκύλου εἶνε *καλωσύνη*. Παραβιάζει τὸν κανόνα τοῦτον, ὅστις ἐμπνέει εἰς τὸ σκυλι τοῦ φόβον καὶ οὕτω καταστρέφει αὐτό. Τὸ σκυλι ἔχει ἀνάγκην νὰ τοῦ ὀμιλήσῃ, νὰ τοῦ ἐξηγήσῃ, νὰ ὑπομένῃς, μέχρις οὗ πλήρως ἐννοήσῃ τί θέλεις. Τότε ἡ χαρὰ του εἶνε νὰ σὲ ὑπακούσῃ.

Οὐδέποτε πρέπει τὸ φίμωτρον νὰ ἐμποδίζῃ τὸν σκύλον νὰ πίνῃ καὶ νὰ ἐκβάλλῃ τὴν γλώσσαν του. Ἐχει ἀνάγκην νὰ πίνῃ συχνά. Τὰ σκυλιὰ δὲν ἀναπνέουν διὰ τοῦ δέρματος, ἀλλὰ διὰ τῆς γλώσσης.

Κόκκαλα εὐθραυστα οὐδέποτε πρέπει νὰ δίδωνται εἰς τὰ σκυλιὰ οὔτε εἰς ταῖς γάταις. Τὰ κόκκαλα τὰ ὁποῖα σχίζονται γίνονται κοπτερὰ καὶ σφηνόουν εἰς τὸν λαιμὸν τοῦ ζῴου, ἢ πληγνόνουν τὰ ἐντερὰ του. Ἐνεκα τοιούτων περιπτώσεων συνέβη πολλάκις σκυλιὰ ὑγιέστατα νὰ ἐκληφθοῦν ὡς λυσσασμένα. Τὰ κόκκαλα τῶν ψαριῶν ἰδίως εἶνε ἐπικίνδυνα καὶ χρειάζεται μεγάλη προσοχὴ νὰ ἀφαιροῦνται πρὶν δοθῇ τροφὴ εἰς τὸ ζῴον.

Ἡ τροφὴ του πρέπει νὰ εἶνε τακτικὴ δις τῆς ἡμέρας, συνισταμένη ἀπὸ κρέας, κόκκαλα, δημητριακοὺς καρπούς, γάλα καὶ λαχανικά.

Τὰ σκυλιὰ ποὺ δὲν περιπατοῦν πολὺ πρέπει νὰ τρώγουν ὀλίγον. Καθαρὸν ἀγγεῖον πλήρες φρέσκο νεροῦ πρέπει νὰ εἶνε πάντοτε πρόχειρον, εἰς πᾶσαν δὲ βρῦσιν νὰ ὑπάρχῃ μέρος διὰ νὰ πίνουν τὰ σκυλιὰ.

Φρόντιζε νὰ κοιμάται τὸ σκυλι εἰς ἄνετον μέρος.

Εἶνε ἀπαραίτητος ἀνάγκη τὸ περιλαίμιόν του νὰ μὴ εἶνε στενόν, ἀλλὰ ν' ἀφίνη χώρον ὥστε νὰ ἡμπορῇ ὑποκάτωθεν νὰ ξύεται ἂν θέλῃ.

Ἐὰν τὸ σκυλι δαγκάσῃ κανένα, τὸ μόνον πρᾶγμα ποὺ πρέπει νὰ γίνῃ εἶνε νὰ ἀπομονωθῇ καὶ μείνῃ ἡσυχον δι' ὀλίγας ἡμέρας μὲ ὄλην τὴν περιποίησιν. Τὸ πιθανώτερον εἶνε ὅτι θ' ἀναλάβῃ τὴν ἡρεμίαν του. Τότε, ἀποδεικνυμένου ὅτι δὲν πάσχει ἀπὸ ὑδροφοβίαν, δὲν εἶνε ἀνάγκη ὁ δαχθεὶς νὰ τρομάξῃ, ἀλλὰ ἡ πληγὴ του θὰ θερα-

πευθῆ χωρίς συνεπείας. Θάνατος: ἐξ ὑδροφοβίας εἶνε πολὺ σπάνιος.

Ὅταν τὰ κατοικίδια ζῷα εἶνε περιωρισμένα καὶ ζοῦν κατὰ τρόπον ἀσύμφωνον πρὸς τὴν φύσιν των, ὑπόκεινται εἰς διάφορα νοσήματα. Εἰς τὰς πλείστας τοιαύτας περιπτώσεις τὸ καλῆτερον φάρμακον εἶνε ρητσι-νόλαδον καὶ ἐλαιόλαδον ἀνάμικτα εἰς ἴσας ποσότητας. Ἡ δόσις πρέπει νὰ εἶνε ἀπὸ μίαν κουταλιὰν τοῦ καφῆ ἕως δέκα δράμια, ἀναλόγως τοῦ μεγέθους καὶ τῆς ἡλικίας τοῦ σκύλου.

* * *

Περιποιήσις γάτας.

Ἡ γάτα πρέπει νὰ τρέφεται τακτικά. Προτιμότερον νὰ διατηρῆς μίαν ἢ δύο καὶ νὰ τὰς περιποιῆσαι καλά, παρὰ νὰ διατηρῆς πολλὰς καὶ νὰ πεινοῦν καὶ ἀγριεῦσιν.

Ἡ καλοθρεμμένη γάτα εἶνε δυνατὴ καὶ πιάνει ποντικούς, ἐνῶ ἡ ἀδύνατη, ὄχι τόσον.

Ἡ γάτα, ὅπως ὁ ἄνθρωπος, ἔχει ἀνάγκη μικτῆς τροφῆς. Ὅχι ἀπλῶς ἐν τεμάχιον κρέατος τὴν ἡμέραν, ἀλλὰ προσέτι καὶ λαχανικά.

Ἡ γάτα τρώγει πατάτες, κραιμολάχανο, ὄσπρια κλπ.

Πάντοτε πρέπει νὰ εἶνε τοποθετημένον δοχεῖον ὕδατος εἰς μέρος ὁποῦ νὰ τὸ εὐρίσκη τακτικά. Συχνὰ ἡ γάτα ἀφίενται νὰ ὑποφέρῃ ἀπὸ δίψαν. Ἐχει ἀνάγκη ἀπὸ νερὸ φρέσκο καὶ ἀπὸ γάλα, ἀκριβῶς ὅπως καὶ ὁ ἄνθρωπος. Τὸ γάλα δὲν ἀντικαθιστᾷ τὸ νερὸ. Ρύζι ἡμπορεῖ νὰ ἀναμιγνύεται μὲ τὸ γάλα, ἐνίοτε ἡ τροφή της δύναται νὰ εἶνε μακαρόνια μὲ ρύζι ἀνάμικτα.

Τὸ σκότι καὶ τὸ πλεμόνι δὲν εἶνε καλὰ ὡς τακτικὴ τροφή διὰ τὴν γάταν, ἐκτὸς μόνον σπανίως, ἢ ἀπαξ τῆς ἐβδομάδος, καὶ νὰ βράζωνται. Εἶνε πολὺ σπουδαῖον νὰ εἶνε ἀπολύτως φρέσκο τὸ κρέας ἢ τὸ ψάρι τὸ ὁποῖον δίδεται εἰς τὴν γάταν νὰ φάγη. Ἀπαιτεῖται δὲ ὡς εἴπομεν προσοχὴ νὰ ἀφαιροῦνται τὰ κόκκαλα, ἄλλως δύναται νὰ προξενηθῆ εἰς τὸ ζῷον σπουδαία βλάβη ἂν καταπῆ κόκκαλον.

Τὰ ἀγγεῖα, εἰς τὰ ὁποῖα ἡ γάτα τρώγει πρέπει νὰ διατηροῦνται καθαρῶτατα. Ὅσάνκις εἶνε δυνατόν, ἡ γάτα πρέπει νὰ εὐρίσκη μέρος μὲ γρασίδι διότι αὐτὸ πολλάκις προλαμβάνει ἀσθένειαν, ἐὰν τὸ εὐρίσκη ἐγκαίρως. Ἐν ἡ περιπτώσει ἡ γάτα ἔχει φύλλους ρίπτομεν εἰς τὸ καλάθι ἢ τὸ κιβώτιον τῆς γάτας θειάφι.

Ὁ καλῆτερος τρόπος ν' ἀπαλλαγθῆ ἡ γάτα ἀπὸ φύλλους εἶνε νὰ γίνεται χρήσις λεπτοτάτου κτενίου ἔχομεν δὲ ἕτοιμον ἀγγεῖον μὲ ζεστὸ νερὸ ἐντὸς τοῦ ὁποίου ταχύτατα νὰ ρίπτωνται οἱ φύλλοι.

Ἡ γάτα ἀγαπᾷ νὰ τὴν βουρτσίζουιν συχνὰ ἰδίως ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μεταξὺ τῶν αὐτιῶν. Αὐτὸ ὅμως πρέπει νὰ γίνεται μὲ προσοχὴ, πάντοτε δὲ νὰ βουρτσίζωνται αἱ τρίχες της κατὰ τὸν δέοντα τρόπον.

Ὅταν παίρνωμεν τὴν γάταν εἰς τὰς χεῖρας, χρειάζεται προσοχὴ νὰ τὴν πιάνωμεν κατὰ τὸν τρόπον ποῦ τῆς ἀρέσει. Δὲν πρέπει ποτὲ νὰ θωπεύεται κατ' ἀντίστροφον διεύθυνσιν τῶν τριχῶν της. Προκειμένου νὰ τὴν σηκώσωμεν ἀπὸ τὸ ἔδαφος δὲν πρέπει νὰ τὴν σηκώωμεν κατὰ

τρόπον ὥστε νὰ τὴν στενοχωροῦν τὰ ὀπίσθια πόδια τῆς κρεμάμενα. Ἐνίοτε εἰς μερικὰς γάτας αὐτὸ ἐπιφέρει κήλην. Τὴν σηκόνομεν ἠπώως. Θέτομεν τὸ ἓνα χέρι ὑποκάτωθεν τῶν ἐμπροσθίων ποδῶν τῆς καὶ συγχρόνως σηκόνομεν τὰ ὀπίσθια πόδια τῆς μὲ τὸ ἄλλο χέρι. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὸ σῶμα τῆς ὀλόκληρον ὑποστηρίζεται συγχρόνως καὶ βασταάζεται ἀνέτως. Δὲν πρέπει νὰ τὴν πιάνωμεν ἀπὸ τὸν σῆρκον. Αὐτὸ διὰ μεγάλας γάτας εἶνε ἐπώδυνον καὶ ἐπικίνδυνον.

Αἱ τρίχες τοῦ προσώπου τῆς γάτας εἶνε πολὺ εὐαίσθητοι καὶ δὲν πρέπει νὰ ἐγγίζονται, διότι ἡ ἐπαφή ἢ τὸ τράβηγμα αὐτῶν προξενεὶ ἐνίοτε μέγαν πόνον.

Περιλαΐμια οἰαδήποτε εἶνε πολὺ ἐπικίνδυνα εἰς τὴν γάταν, διότι μὲ αὐτὰ ἤμπορεῖ ν' ἀπαγχονισθῇ, ὡς συνέδη πολλάκις νὰ εὑρεθοῦν γάται κρεμασμέναι εἰς αἵμασιὰς κλπ. Ἄλλοτε πληγόνεται θέτουσα τὰ νύχια τῆς εἰς τὸ περιλαΐμιον μὲ τὴν προσπάθειαν ν' ἀπαλλαχθῇ αὐτοῦ. Τὸ περιλαΐμιον εἶνε ἀπάνθρωπον.

Ἡ γάτα εἶνε ἀπαραίτητον ζῷον. Ἄνευ αὐτῆς θὰ μᾶς ἐκυρίευσαν οἱ ποντικοί. Ἄφ' ἑτέρου ἀνέστιοι γάται δὲν πρέπει νὰ πλεονάζουν καὶ ὁ μόνος τρόπος διὰ νὰ μὴ πλεονάζουν εἶνε νὰ διδαχθῇ ὁ ἄνθρωπος νὰ περιορίζῃ τὸν ἀριθμὸν των εἰς τόσας ὅσας δύναται νὰ περιποιηθῇ.

Γάτα ἡ ὅποια ἔσχεν ἄπαξ ἐστίαν ἀδυνατεῖ πλέον νὰ φροντίσῃ περὶ ἑαυτῆς. Θὰ ὑποκύψῃ εἰς τὴν πείναν, τὴν δίψαν καὶ τὴν μόνωσιν.

ἌΟχι μόνον ἔχει ἀνάγκην στέγης, ἀλλὰ προσέτι εἶνε ἐπάναγκες νὰ μάθῃ νὰ μὴ ἐνοχλῇ τοὺς γείτονας.

Εἶνε ἔργον μεγάλης εὐσπλαγχνίας, ἵνα, εἰς κάθε γένναν ἀφεθῇ ζῶν ἐπὶ τρεῖς ἑβδομάδας ἓνα μόνον ἀπὸ τὰ γατάκια τῆς—ἀρσενικόν—διὰ νὰ τὸ βυζιάνη. Εἶνε ἀπάνθρωπον ν' ἀφαιρεθοῦν ἀπὸ τὴν μάνναν των ὅλα. Ἡμπορεῖ νὰ τῆς προξενηθῇ δεινὴ νόσος ἐκ πυρετοῦ τοῦ γάλακτος.

Εἶνε δύσκολον νὰ φονευθοῦν γατάκια μὲ χλωροφόρμιον. Ἡ καλητέρα μέθοδος εἶνε ὁ πνιγμὸς πρὶν ἀνοίξουν τὰ μάτια των, δηλαδὴ 24 ὥρας μετὰ τὴν γέννησιν, κατὰ τὸν ἑξῆς τρόπον: Θέτομεν τὰ εἰκοσιτεσσάρων ὠρῶν νεογνὰ ἐντὸς τετραγώνου λεπτοῦ ὑφάσματος, ὅπως εἶνε τὸ πανὶ κουνουπιέρας. Κατόπιν ἐνόνομεν τὰς ἄκρας καὶ τὰς δένομεν ἀσφαλῶς. Τὰ βυθίζομεν ἐντὸς κουβᾶ περιέχοντος χλιαρὸν νερὸ ὀλίγον περισσότερον τοῦ ἡμίσεως τῆς χωρητικότητος. Τὰ κρατοῦμεν ἐπὶ ἡμίσειαν ὥραν ἢ καὶ πλέον ἐντὸς τοῦ νεροῦ σκεπασμένα διὰ ἄλλου κουβᾶ τιθεμένου ἐντὸς τοῦ πρώτου. Ἡ ἐργασία αὕτη δὲν πρέπει νὰ γίνεταί ἐνώπιον τῆς μητρὸς των, ἀπαραιτήτως δὲ πρέπει νὰ τῆς μείνην ἓνα ζωντανὸν ἐπὶ τρεῖς ἑβδομάδας, μετὰ τὴν παρέλευσιν τῶν ὁποίων ἡ πνίγεται καὶ αὐτὸ κατὰ τὴν αὐτὴν μέθοδον, ἢ δίδεται εἰς οἰκογένειαν. Ἡ ἐργασία τοῦ πνιγμοῦ οὐδέποτε πρέπει ν' ἀνατεθῇ εἰς παιδιά.

Ἐν γένει, ὅσάκις εἶνε ἐφικτόν, πρέπει νὰ προκληθῇ ἡ μέριμνα τῆς Ἑταιρείας Προστασίας τῶν Ζῴων, ἄλλως ν' ἀνατεθῇ ἢ φροντιστῆς θανατώσεως πασχούσης γάτας εἰς ἀρμόδιον κτηνίατρον ἢ φαρμακοποιόν.

* * *

Ἡ πρὸς τὰ ζῶα ἀγάπη τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων.*

* Ἄρθρον Οὐίλιαμ Μύλλερ

Ἡ ἀρχαία ἑλληνικὴ φιλολογία ἀναφέρει πολλὰ δεῖγματα τῆς ἀγάπης τῶν προγόνων μας πρὸς τὰ ζῶα. Τὰ πρῶτα δεῖγματα αὐτῆς συναντοῦμε στὴν Ὀδύσεια ἐκεῖ πού ὁ Ὀδυσσεὺς γυρίζει στὸ σπίτι του, ὕστερα ἀπὸ εἴκοσι χρόνων ἀπουσία καὶ ἀναγνωρίζεται ἀπὸ τὸ σκύλο του, τὸν Ἄργο. Ἀπὸ τοὺς Ἑλληνας συγγραφεῖς ὁ Πλούταρχος θεωρεῖται ὁ μεγαλύτερος φίλος τῶν ζῶων. Συνέγραψε δύο πραγματεῖες γιὰ τὰ ζῶα: «Ἄν εἶναι εὐφύστερα τὰ ζῶα τῆς ξηρᾶς ἢ τῆς θαλάσσης» καὶ περὶ «τῆς λογικῆς τῶν ζῶων», ὅπου ἀναφέρει, πῶς οἱ Πυθαγόρειοι μεταχειρίζονταν τὰ ζῶα μὲ μεγάλη καλωσύνη, γιὰ νὰ τοὺς ἀναπτύξουν αἰσθήματα φιλίας καὶ ἀνθρωπισμοῦ. Καὶ λέγει γιὰ τὴ σκληρότητα τῶν ἀγοριῶν πού συνηθίζουν, γιὰ παιγνίδι τοὺς νὰ χτυποῦν τὰ ζῶα μὲ πέτρες καὶ νὰ τὰ βασανίζουν. Ἐπίσης ἀναφέρει πολλὰ παραδείγματα ἀφροσύνης τῶν σκύλων. Τὸ σκυλί τοῦ Ρωμαίου Κάλβου, ὅταν ὁ κύριός του σκοτώθηκε στοὺς ρωμαϊκοὺς ἐμφυλίους πολέμους, δὲν ἄφινε μὲ τὴν ἐπίμονη ἀντίστασί του τοὺς ἐχθροὺς νὰ κόψουν τὸ κεφάλι ἀπὸ τὸ νεκρὸ σῶμα παρὰ ἀφοῦ ἐσκοτώσαν καὶ αὐτό. Ὁ Ἡύρος, ὁ βασιλεὺς τῆς Ἠπειροῦ βρῆκε κάποτε ἕνα σκυλί πού φύλαγε ἕνα πτώμα. Τὸ πῆρε μαζί του καὶ ὕστερα ἀπὸ καιρὸ σὲ μιὰ στρατιωτικὴ παρέλασι φανέρωσε τοὺς δολοφόνους τοῦ κυρίου του γαυγίζοντας ἐναντίον τοὺς. Κατὰ τὸν ἴδιο σχεδὸν τρόπο τὸ σκυλί τοῦ Ἡσιόδου ἀνακάλυψε τοὺς ἀνθρώπους πού εἶχαν δολοφονήσει τὸν κύριό του. Ἄλλο ἕνα σκυλί πάλι στὰς Ἀθήνας ἀκολούθησε τὸν ἀνθρωπο πού εἶχε κλέψει τὸ ναὸ τοῦ Ἀσκληπιοῦ καὶ ἔτσι τὸν ἔπιασαν. Γιὰ ἀμοιβὴν στὸ σκυλί αὐτὸ τὸ κράτος ὤρισε νὰ τροφοδοτῆται ἀπὸ τὸ δημόσιο.

Τὸ σκυλί τοῦ Λυσιμάχου καὶ ἐνός ἄλλου ἔπесαν στὴ φωτιά, ὅπου ἔκαψαν τοὺς κυρίους τοὺς γιὰ νὰ πεθάνουν μαζί τοὺς.

Ὁ Πλούταρχος μᾶς λέγει ἀκόμα, πῶς τὰ σκυλιὰ τρῶγουν ἕνα χορτάρι γιὰ καθαρτικὸ καὶ γιὰ νὰ ἀποδείξῃ τὴ νοημοσύνη τοὺς διηγεῖται γιὰ ἕνα σκύλο πού ἔκανε μιμητικὰ τίς κινήσεις ἐνός ἡθοποιοῦ στὸ θέατρο τοῦ Μαρκέλλου στὴ Ρώμη.

Σ' ἕνα διάλογο ὁ Πλούταρχος παρουσιάζει τὸν Ὀδυσσεῦα νὰ λέγῃ στὴν Κίρκη πῶς προτιμοῦσε νὰ ἦταν ζῶο παρὰ ἄνθρωπος, γιὰτὶ τὰ ζῶα, λέγει, εἶναι προικισμένα μὲ ὅλες τίς ἀρετὲς τοῦ ἀνθρώπου καὶ σὲ πολὺ μεγαλύτερο βαθμὸ ἀπ' αὐτόν.

Στὴ «Ζωὴ τοῦ Κάτωνος» γράφει πῶς δὲν πρέπει νὰ πετοῦμε στοὺς δρόμους σὰν κουρελιασμένα ροῦχα ἢ παπούτσια οὔτε νὰ πωλοῦμε σὰ γηράσουν καὶ δὲ μᾶς χρειάζονται πιά τὰ ζῶα πού μᾶς ἔχουν ἐξυπηρετήσῃ μὲ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλο τρόπο στίς ἀνάγκες μας Ἔτσι θάπρεπε ἕνας δίκαιος καὶ πολιτισμένος ἀνθρωπος νὰ ἐξακολουθῇ νὰ τρέφῃ καὶ νὰ περιποιῆται τὰ ἄλογα ἀκόμα καὶ ὅταν γηράσουν καὶ νὰ ἔχῃ κυνο-

*) Ἀναδημοσιεύεται ἐκ τοῦ «Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Νεότητος», εὐγενεῖ ἀδεία τῆς διευθύνουσας του.

καμειο για τους σκύλους του όταν παύσουν να τού είναι χρήσιμοι ένεκα της ηλικίας του.

Ο Ξάνθιππος έθαψε το σκυλί που κολυμπούσε πλάι στο πλοίο του στη Σαλαμίνα και από τότε το άκρωτήριο εκείνο ονομάζεται «ό τάφος του σκυλιού».

Στην «ήθική» του ο Πλούταρχος μιλάει για τον Πυθαγόρα που εξαγόραζε τους σκύλους από τους κυνηγούς και τους ελευθέρωνε κι έμπόδιζε να πιάνουν τα ψάρια και να σφάζουν τα ήρεμα ζώα.

Ο κ. Βενιζέλος τελευταία, όπως ο Πλούταρχος, έτόνισε την επίδραση που έχει στο χαρακτήρα του ανθρώπου ή καλωσύνη προς τα ζώα. Ο δέ τελευταίος μεταφραστής του Πλούταρχου Μπάμπιλλ γράφει πως η στοργή προς τα ζώα αποτελούσε μέρος της θρησκείας του.

Η έλληνική άνθολογία περιέχει δύο επιταφίους άφιερωμένους σε σκύλους από τους οποίους τόν ένα τόν έκανε ο Σιμωνίδης. Ο δέ 'Αθήναιος στο «Συμπόσιο τών σοφών» γράφει :

Ο σκύλος είναι θαυμάσιο ζώο για την ικανότητα που έχει να διακρίνει με την όσφρηση κάθε πράγμα που ανήκει στην οικογένεια που ζή. Ο τρόπος που συνδέεται με τόν άνθρωπο και φυλάγει τή σπίτια εκείνων που είναι καλοί μαζί του είναι εξαιρετικός.

Ο Ξενοφών στην πραγματεία που άφιέρωσε για τα άλογα γράφει :
Συνηθίσετε τα άλογα να ίππεύονται χωρίς ίνία, δείξετέ τους συμπάθεια, ώστε να κερδίσετε την έμπιστοσύνη τους και έτσι θα τά κάνατε να λαχταρούν κυριολεκτικώς τή συντροφιά του ανθρώπου. Συνιστά με ήρεμο τρόπο να τά μαθαίνουμε να μη φοβούνται τους δυνατούς και παράξενους κρότους, τις συγκεντρώσεις πολλών ανθρώπων κ.τ.λ.

Τέλος κατακρίνει τή χρήση του ξύλου όταν πρόκειται να διδάξουμε διάφορες κινήσεις σ' ένα άλογο, γιατί ό,τι κάνει με τή βία τó κάνει τυφλά και ή έντύπωση δέν είναι καλύτερη από την έντύπωση μιας χρορευτρίας που διδάχτηκε τó χορό με τó καμουτσίκι και τή βία.

Αξιίζει να σημειωθί έδώ πέρα πως ή 'Εταιρεία Πρωστασίας τών Ζώων στάς 'Αθήνας, στά Χανιά και στην Κέρκυρα με την ύποστήριξη του κ. Πρωθυπουργού εφαρμόζουν αυτές τις αρχές τών αρχαίων 'Ελλήνων.

Πρίν λίγους μήνες έγιναν στάς 'Αθήνας τά εγκαινία του κυνοκομείου και ή 'Εταιρεία ανέλαβε να μαζεύη άπ' τους δρόμους τά σκυλιά. Έτσι καταργήθηκε ο μπόγιας που τά καταταραννούσε και βρίσκαν τά καημένα οίκτρον τέλος.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΠΕΡΙ ΖΩΩΝ

Ὁ γερουσιακτῆς Οὐέστ περὶ τῆς ἀφιλαυτίας τοῦ σκύλου.

Ἐνεκα φονευθέντος σκύλου διεξήχθη πρὸ ἐτῶν μακρὸς δικαστικὸς ἀγὼν εἰς τὴν Πολιτείαν Μισσυρί τῆς Ἀμερικῆς. Ὁ κύριος τοῦ σκύλου ἐνήγαγε τὸν φονέα καὶ οἱ συνήγοροι τοῦ ἐναγομένου εἶχαν πεποίθησιν ὅτι θὰ ἐκέρδιζαν τὴν δίκην, ὅτε ὁ γερουσιακτῆς Γεώργιος Οὐέστ ἐξεφώνησε τὸσον εὐγλωττον λόγον περὶ τῶν ἀρετῶν τοῦ θύματος, ὥστε οἱ ἔνορκοι ἔκλαιαν. Ὁ λόγος τοῦ Οὐέστ εἶνε ἀριστοῦργημα, τὸ ὁποῖον θὰ διαβάξεται πάντοτε μετὰ θαυμασμοῦ. Ἐνας ἐκ τῶν δικηγόρων τῆς ὑπερασπίσεως—ὅστις βραδύτερον ἐγένετο διοικητῆς τοῦ Μισσυρί—κατὰ τὸ πέρασ τοῦ λόγου τοῦ Οὐέστ εἶπεν: «Οὐδέποτε ἐξεφωνήθη εὐγλωττότερος λόγος. Πρόεδρος, ἔνορκοι, δικηγόροι καὶ ἀκροατήριον ἦσαν ἐκθαμβοὶ ὑπὸ τὴν γοητείαν τοῦ ρήτορος· εἶδα τοὺς ἐνόρκους κλαίοντας καὶ εἶπα εἰς τὸν συνάδελφόν μου ὅτι ἀσφαλῶς ἠττήθημεν καὶ ὅτι ὁ φονευθεὶς κύων ἐκέρδισε τὴν δίκην. Ἐπῆρα τὸν ἐναγόμενον καὶ ἐφύγαμεν». Τὸ τέλος τοῦ λόγου τοῦ Οὐέστ ἔχει ὡς ἑξῆς: «Κύριοι ἔνορκοι, ὁ καλῆτερος φίλος τὸν ὁποῖον ἕνας ἄνθρωπος ἔχει εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον δύναται ν' ἀλλάξῃ καὶ νὰ γίνῃ ἐχθρὸς του. Ὁ υἱὸς του, ἡ θυγάτηρ του, τὰ παιδιὰ του ποῦ τὰ ἀνέθρεψε μὲ στοργικὴν ἐπιμέλειαν, μὲ μύχθους καὶ μὲ θυσίας, ἤμποροῦν νὰ φανοῦν ἀχάριστα. Στενότερατοί φίλοί μας, ἐπιστήθιοι, προσφιλέστατα ὄντα, ὅπου τοὺς ἐμπιστευόμεθα τὴν εὐτυχίαν μας καὶ τὴν ὑπόληψίν μας, ἤμποροῦν νὰ καταστοῦν προδόται αὐτῆς τῆς ἐμπιστοσύνης. Τὸ χρῆμα ποῦ ἔχει ἕνας ἄνθρωπος ἤμπορεῖ νὰ τὸ χάσῃ. Πετᾷ καὶ σοῦ φεύγει καθ' ἣν στιγμήν ἔχεις τὴν μεγαλύτεραν ἀνάγκην αὐτοῦ. Ἡ ὑπόληψις ἐνὸς ἀνθρώπου δύναται νὰ θυσιασθῇ εἰς μίαν στιγμὴν ἀπερισκεψίας. Ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι εἶνε ἐτοιμοὶ νὰ γονυπετήσουν ἐνώπιόν μας καὶ νὰ μᾶς ἐκθειάζουν ἐνόσω εὐδοκιμοῦμεν, ἤμπορεῖ νὰ εἶνε οἱ πρῶτοι ὅπου θὰ ρίψουν τὸν λίθον τῆς κακοβουλίας ἅμα ἀποτυχία ἐπιθέσει τὰ νέφη τῆς ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μας. Ὁ μόνος ἀπολύτως ἀφιλαυτος φίλος τὸν ὁποῖον ἕνας ἄνθρωπος ἤμπορεῖ νὰ ἔχῃ εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον, ὁ μόνος ὁ ὁποῖος οὐδέποτε σὲ ἐγκαταλείπει, ὁ μόνος ὁ ὁποῖος οὐδέποτε οὔτε ἀγνωμονεῖ, οὔτε προδίδει, εἶνε ὁ σκύλος. Κύριοι ἔνορκοι, ὁ σκύλος ἐνὸς ἀνθρώπου παραμένει εἰς τὸ πλευρόν του ἐν τῇ εὐτυχίᾳ του καὶ ἐν τῇ δυστυχίᾳ του· ὅταν χαίρῃς ὑγείαν καὶ ἐὰν ἀσθενήσῃς. Εἰς τὸ πλευρόν σου εἶνε εὐτυχῆς καὶ ἄς κακουχῆται κοιμώμενος εἰς τὸ ψῦχος ἢ ἄς τὸν δέρνουν ἀνηλεῶς ἄγριοι ἄνεμοι καὶ χιόνες. Φιλεῖ τὸ χέρι, τὸ ὁποῖον δὲν ἔχει νὰ τοῦ δώσῃ τροφήν, λείχει τὰς πληγὰς καὶ τὰ ἔλκη, τὰ ὁποῖα τοῦ φέρει ἢ ἀπανθρωπία τοῦ κόσμου. Φυλάττει τὸν ὕπνον τοῦ ἐνδσοῦς κυρίου του, ὡς ἐὰν ὁ ὑπνώτων ἦτο ὁ ἡγεμὼν τοῦ κόσμου. Ὅταν ὄλοι οἱ ἄλλοι φίλοι λιποτακτήσουν, ὁ σκύλος μένει. Ὅταν τὰ πλοῦτη κάμουν πτερὰ καὶ ἡ ὑπόληψις καταστραφῇ, ὁ σκύλος εἶνε σταθερὸς εἰς τὴν ἀγάπην του, ὅπως ὁ ἥλιος εἰς τὴν σταδιοδρομίαν του διὰ τοῦ στερεώματος. Ἐὰν ἡ τύχη ρίψῃ τὸν κύριόν του εἰς τοὺς δρόμους ἀπόκληρον τῆς Κοινωνίας, ἀνέ-

στιον καὶ ἀφίλον, ὁ πιστὸς κύων οὐδὲν θεωρεῖ προνόμιον μεγαλῆτερον παρὰ νὰ τὸν συντροφεύῃ, νὰ τὸν φυλάττῃ κατὰ κινδύνων, νὰ πολεμήσῃ κατὰ τῶν ἐχθρῶν του, καὶ ὅταν ἡ τελευταία σκηπὴ ἐξ ὄλων ἐπέλθῃ καὶ ὁ θάνατος ἀρπάσῃ τὸν κύριόν του καὶ τὸ σῶμα του ἐναποτεθῇ εἰς τὸ ψυχρὸν χῶμα, ἀδιάφορον ἂν ὄλοι οἱ ἄλλοι φίλοι τραποῦν εἰς τὰ ἔργα των, ὁ εὐγενὴς σκύλος ἐκεῖ εὐρίσκεται παρὰ τὸν τάφον μὲ τὴν κεφαλὴν μεταξὺ τῶν ποδῶν του καὶ μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς πλήρεις ἄλγους, ἀλλ' ἀνοικτοὺς καὶ ἀγρύπνους, πιστοὺς καὶ ἀληθινοὺς μέχρι τάφου».

* * *

Ὁ Οὐέλλιγκτον καὶ ὁ βάτραχος.

Ὁ νικητὴς τοῦ Ναπολέοντος, δοῦξ Οὐέλλιγκτον φημίζεται ὄχι μόνον διὰ τὴν μάχην τοῦ Οὐαρτελῶ, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν τρυφερότητα τῆς καρδίας του. Δηγοῦνται ὅτι ὁ «Σιδηροῦς Δοῦξ» συναντήσας μικρὸν παιδίον κλαῖον, ἐσταμάτησε καὶ ἐζήτησε νὰ μάθῃ τὴν αἰτίαν τῆς λύπης τοῦ μικροῦ. «Τί νὰ γίνῃ τὸ βατράχι μου, ὅπου αὔριον θὰ εἶμαι εἰς τὸ σχολεῖον; Ποῦ νὰ τὸ ἀφήσω μόνον; Θὰ ἔλθουν παιδιὰ νὰ τὸ σκοτώσουν. Ἔρχομαι κάθε μέρα καὶ τὸ τρέφω, ἀλλ' αὔριο ἀρχίζουν τὰ μαθήματα. Νά το, βλέπεις; Ἐρεῖ πῶς θὰ φύγω καὶ τρομάξῃ». Πράγματι ὁ βάτραχος (ἦτο μᾶλλον Φρῦνος, εἶδος μεγάλου βατράχου), παρετήρει τὸν μέγαν στρατάρχη, ὡς νὰ ἤθελε νὰ τοῦ ἐπιθεδαιώσῃ αὐτὰ ὅπου τοῦ ἔλεγεν ὁ προστάτης του. «Παιδί μου, εἶπεν ὁ Οὐέλλιγκτον, ἤσυχασε διότι ἐγὼ θὰ φροντίσω διὰ τὸν προστατευόμενόν σου καὶ πῆγαινε εἰς τὸ σχολεῖον μὲ ὄλον τὸ θάρρος. Ἔχε ἐμπιστοσύνην εἰς ἐμέ». Μετὰ τινὰς ἡμέρας ὁ διευθυντὴς τοῦ σχολείου ἔλαβεν ἐπιστολὴν λέγουσαν: «Ὁ στρατάρχης δοῦξ Οὐέλλιγκτον ἐπιθυμεῖ νὰ πληροφορησῇ τὸν μαθητὴν Χάρις ὅτι ὁ Φρῦνος του ζῆ καὶ ὑγιαίνει».

* * *

Φραγγίσκος Μικέλῃς.

Εἰς τὴν νῆσον Σαρδηνίαν ἐξῆ τῷ 1676 ὁ δωδεκαετὴς Φραγγίσκος Μικέλῃς. Ὅταν ὁ πατὴρ του, ξυλουργὸς τὸ ἐπάγγελμα, ἀπέθανεν, ἀφήκεν ἀνάπηρον σύζυγον καὶ δύο μικρὰς θυγατέρας. Ὁ Φραγγίσκος ἀπομείνας τὸ μόνον στήριγμα αὐτῶν, ἀπεφάσισε νὰ εὕρῃ τρόπον νὰ τὰς συντηρῇ. Ἐπεδόθη εἰς τὴν μελέτην καὶ συλλογὴν τῶν παντοίων πτηνῶν τῆς περιοχῆς του. Ἐμαθε τὰς ἕξεις των, τὰς ἀνάγκας των καὶ τὰς μεθόδους των. Διὰ νὰ κάμῃ τὸ ἔργον του κάπως προσοδοφόρον, ἐσκέφθη νὰ γυμνάσῃ τὰ διάφορα πτηνὰ ἀναλόγως μὲ τὴν φύσιν των. Τοῦ ἐπῆλθεν ἡ ἰδέα νὰ προμηθευθῇ νεαράν γάταν τῆς Ἀγκύρας καὶ τὴν ἐδίδαξε νὰ ἐπιτρέπη εἰς τὰ διάφορα πτηνὰ νὰ τὴν τσιμποῦν καὶ τὴν πειράζουσι καὶ νὰ μένῃ ἀδιάφορος, ὅταν ἐκάθηντο εἰς τὴν ράχιν τῆς. Ὁργάνωσεν ὀλοκλήρους παραστάσεις ἐκτυλισσομένας εἰς πλαστὰς συγκροῦσαι μεταξὺ τῆς γάτας καὶ τῶν πτηνῶν. Σφουρίζοντα καὶ κελαδοῦντα παντοιοτρόπως, καθὼς ἐδιδάχθησαν ἀπὸ τὸν Φραγγίσκον τὰ πτηνὰ, περιεστοίχουν τὴν γάταν καθ' ὁμάδας κατὰ τρόπον ἀφόρητον.

Ἡ γάτα διετήρει ὅλην τῆς τὴν ἀπάθειαν μέχρι τῆς στιγμῆς ὅπου ὁ Φραγγίσκος τῆς ἔδιδε τὸ σύνθημα. Τότε ἐτρέπετο εἰς φυγὴν καὶ μετ' ὀλίγον ἐπέστρεφε μὲ προσπεποιημένον θυμόν. Τὰ πτηνὰ τότε ὑπεχώρουν βάλλοντα κραυγὰς ἀπελπισίας. Εἰς νέον προσδοκώμενον σύνθημα τοῦ Φραγγίσκου, ἡ γάτα ἀνελάμβανε τὴν ἀδιάφορον στάσιν τῆς καὶ ἐπεδίδετο εἰς τὰς διαφόρους πράξεις τῆς τουαλέτας τῆς ἐν πάσῃ τῇ ἀξιοπρεπείᾳ. Τὰ πτηνὰ ἔπαυαν τὰς κραυγὰς καὶ ἤρχιζαν νὰ τὴν περιστοιχοῦν ὅπως προηγουμένως, κελαδοῦντα καὶ πειράζοντα αὐτήν.

Ὁ Φραγγίσκος κατόπιν συνέλαβε τέσσαρας πέρδικας, τὰς ἐγύμνασε θαυμασίως καὶ τὰς ἐδίδαξε νὰ διευθύνουν ὅλον τὸν στρατὸν τῶν ἄλλων πτηνῶν του. Οὕτω ἂν κανὲν ἤθελε νὰ πετάξῃ καὶ φύγῃ ἢ πέρδικα μὲ τὴν πτέρυγάν της τὸ ἀνεχαίτιζεν.

Ἀπελάμβανεν ἤδη ἀρκετὰ ὁ Φραγγίσκος, ὥστε νὰ συντηρῇ τὴν μητέρα του καὶ τὰς δύο ἀδελφάς του. Μίαν ἡμέραν ἐνῶ ἐμάζευε μανιτάρια, ἐξ ἀπροσεξίας ἔφαγεν ἓν δηλητηριώδες, καὶ ἠσθένησε βαρέως. Εἰς τὰς τελευταίας στιγμὰς του δὲν ἦσαν μόναι ἡ μητέρα του καὶ αἱ ἀδελφαὶ του ὅπου θρηνοῦσαι ἀνέμεναν τὸ τέλος του. Τὰ πτηνὰ του ὅλα περιεστοίχουν τὴν κλίνην οἰμώζοντα καὶ ἀρνούμενα πᾶσαν τροφήν. Ἡ μεγαλύτερα καὶ νοσημονεστέρα ἀπὸ τὰς πέρδικας ἐκάθησεν ἐπὶ τοῦ φερέτρου καὶ κατόπι καθ' ἡμέραν ἐπέτα εἰς τὸν τάφον του καὶ ἐκόρνιαζεν εἰς τὸ ἀέτωμα τῆς ἀπέναντι ἐκκλησίας.

Τὰ ἄνωθι διηγεῖται ὁ Δεμερβιλ εἰς τὸ σύγγραμμά του «Μεγαλοφρεῖς παῖδες» καὶ τὰ βεβαίῳ ὁ ἱστορικὸς Ριπερούτσι.

* * *

Ἡ γάτα καὶ ὁ παπαγάλος.

Μία γάτα καὶ ἓνας παπαγάλος ἐκατοικοῦσαν εἰς τὸ αὐτὸ σπίτι καὶ μὲ τὸν καιρὸν ἀνεπτύχθη μεταξὺ αὐτῶν ἄκρα φιλία. Μίαν ἑσπέραν στὴν κουζίαν δὲν ἦτο κανεὶς. Ἡ μαγειρίσσα εἶχεν ἀναβῆ εἰς τὸ ἐπάνω πάτωμα ἀφήσασα πλησίον τῆς φωτιᾶς μίαν σκάφην πλήρη ζύμης διὰ νὰ φουσκώσῃ. Δὲν παρῆλθε πολλὴ ὥρα ὅπου ἡ γάτα ἀνέβη ἐσπευσμένως νὰ εὕρῃ τὴν μαγειρίσσαν. Νιαουρίζουσα καὶ κάμνουσα πᾶν δυνατὸν σημεῖον διὰ νὰ τὴν κάμῃ νὰ καταβῆ, ἐπὶ τέλους ἐπήδησε καὶ ἤρπασεν αὐτήν ἀπὸ τὴν ποδιὰ διὰ νὰ τὴν σύρῃ. Ἡ μαγειρίσσα βλέπουσα αὐτὴν τὴν κατάστασιν τῆς ἐξάψεως, ἐσκέφθη ὅτι κἄτι θὰ συνέβῃ καὶ ἔσπευσεν εἰς τὴν κουζίαν. Εὗρε τὸν παπαγάλον ἐντὸς τῆς ζύμης ὠρυόμενον, κτυπῶντα τὰς πτέρυγὰς του καὶ ἀγωνιζόμενον νὰ ἐξέλθῃ, ἀλλὰ μὴ δυνάμενον νὰ ξεκολλήσῃ. Ἀναμφιβόλως, ἂν ἡ γάτα δὲν ἔκαμνεν τὸν θόρυβον, ὁ παπαγάλος θὰ ἐβυθίζετο εἰς τὸ φύραμα καὶ θὰ ἐπνίγετο.

* * *

Ὁ Οὐέβστερ συνήγορος ἐνὸς ἀρουραίου.

Ἐν μέσῳ τῶν γραφικῶν λόφων τῆς ἀμερικανικῆς πολιτείας Νιού Χάμφερ ἔζη ὁ γαιοκτήμων Οὐέβστερ. Ἦτο χαρακτήρ γλυκὺς καὶ φιλοδίκαιος. Εἶχε δύο υἱοὺς τὸν Ἰεζεκιὴλ καὶ τὸν Δανιήλ. Ὁ Ἰεζεκιὴλ

ἔστησε παγίδα διὰ νὰ συλλάβῃ ἓνα ἀρουραῖον, ὁ ὁποῖος κατέτρωγε τὰ λαχανικά τοῦ κήπου των. Ὁ ἀρουραῖος συνελήφθη εἰς τὴν παγίδα καὶ ὁ Ἰεζεκιὴλ ἀνέκραξε: «Τώρα θάνατος εἰς τὸν κλέπτην. Θάνατος τοῦ πρέπει διότι ἔκαμε πολὺ μεγάλην ζημίαν» καὶ ἐτοιμάζετο νὰ τὸν φονεύσῃ, ὅταν ὁ Δανιὴλ ἐκινήθη ἀπὸ οἶκτον καὶ ἐκραύγασε καθικετεύων: «ὦ, μὴ σὲ παρακαλῶ. Πάρτων ἔξω εἰς τὰ δάση καὶ ἄφες τὸν ἐλευθέρων». Οἱ δύο ἀδελφοὶ διεψώνουν καὶ ἀπεφάσισαν νὰ ἐκθέσουν τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸν πατέρα των. «Πολὺ καλὰ, εἶπεν ὁ γέρον Οὐέβστερ, ἴδου ὁ ὑπόδικος. Θέλω νὰ σὰς ἀκούσω καὶ τοὺς δύο. Τὸν ἓνα κατηγοροῦντα καὶ τὸν ἄλλον ὑπερασπιζόμενον, καὶ ἐγὼ θὰ κρίνω». Ὁ Ἰεζεκιὴλ τότε ἤρχησε λέγων: «Ὁ κατηγορούμενος εἶνε φύσει κακοποιῶ διαθέσεως καὶ ὅπουδήποτε ὑπάγει· προξενεῖ πολλὴν ζημίαν εἰς τὰς ἰδιοκτησίας τῶν ἀνθρώπων. Εἰς τὸν κήπον μας ἔχει καταφάγει τὰ φυτὰ καὶ τὰ χόρτα. Τὰ καταστρεπτικά του δόντια δὲν ἀφίνουν τίποτε νὰ βλαστήσῃ. Ἐχρειάσθη πολὺς καιρὸς διὰ τὴν σύλληψίν του καὶ δὲν εἶνε δίκαιον νὰ ἀποθῆ ἐπὶ ματαίῳ ὅλη αὐτὴ ἡ προσπάθεια. Ἐὰν τὸν ἐλευθερώσωμεν, ἀσφαλῶς θὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὰς κακὰς του ἔξεις. Θὰ φυλάσσεται δὲ ἀρκετὰ, ὥστε νὰ μὴ συλληφθῆ ἐκ δευτέρου καὶ θὰ προξενήσῃ περισσοτέρας βλάβας παρά ποτε. Ἐὰν τὸν φονεύσωμεν, τὸ δέρμα του θὰ ἔχη κᾶποιαν ἀξίαν, καίτοι ὄχι τόσην ὅση θὰ ἴηκει νὰ μᾶς ἀποζημιώσῃ διὰ τὴν φθορὰν τὴν ὁποῖαν μᾶς ἔχει κάμει. Δι' αὐτοὺς τοὺς λόγους ὁ ἀρουραῖος πρέπει νὰ φονευθῆ».

Τὰ ἐπιχειρήματα τοῦ ρήτορος ἦσαν ἰσχυρὰ καὶ ἐπέδρασαν πολὺ εἰς τὸν νοῦν τοῦ κτηματίου, ὅστις στρεφόμενος εἰς τὸν νεώτερον υἱόν του εἶπε: «Τώρα ν' ἀκούσω τί ἔχεις νὰ εἰπῆς ἐσύ, Δανιὴλ». Ὁ Δανιὴλ ἐφοβεῖτο ὅτι ὁ ἀδελφός του ἐκλίνε τὴν πλάστιγγα. Ἐσκέπτετο ὅτι δὲν εἶχεν ἐλπίδας, ἀλλ' ὅταν ἔστρεψε τοὺς μεγάλους μαύρους ὀφθαλμοὺς του πρὸς τὸν ἀτυχεῖ ἀρουραῖον, τρέμοντα ἐκ φόβου εἰς τὴν σκληρὰν στενὴν φυλακὴν του, κατελήφθη ἀπὸ οἶκτον καὶ ἐξ αὐτοῦ ἠντήλησε νέον θάρρος. Προσέβλεψε τὸν δικαστὴν κατὰ πρόσωπον καὶ ἐξαπέλυσε τὰ ἐξῆς φλογερὰ ἐπιχειρήματα: «Ὁ Θεὸς ἔκαμε τὸν ἀρουραῖον. Τὸν ἔκαμε διὰ νὰ ζῆ, νὰ χαίρεται τὸ φῶς τοῦ Ἥλιου, τὸν καθαρὸν ἀέρα, τὴν ἐλευθερίαν τῶν ἀγρῶν καὶ τῶν δασῶν. Ὁ Θεὸς δὲν ἔκαμε τίποτε εἰς μάτην καὶ ὁ ἀρουραῖος ἔχει δικαίωμα νὰ ζήσῃ, ὅπως καὶ πᾶν ἄλλο ἔμφυχον ὄν. Δὲν εἶνε καταστρεπτικὸν ζῆλον ὡς ὁ λύκος καὶ ἡ ἀλώπηξ. Ἀπλούστατα τρώγει ὀλίγα λαχανικά, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἔχομεν ἀφθονίαν καὶ ἠμποροῦμεν νὰ στερηθῶμεν μερικὰ. Ἡ ὀλίγη τροφή τῆς ὁποίας ἔχει ἀνάγκην, τοῦ εἶνε ἀπαραίτητος καὶ εὐχάριστος ὅσον εἶνε εἰς ἡμᾶς ἡ τροφή, τὴν ὁποῖαν εὐρίσκουμεν ἐτοίμην ἐπὶ τῆς τραπέζης. Ὁ Θεὸς μᾶς δίδει τὴν τροφήν μας καὶ πᾶν ὅ,τι ἔχομεν, καὶ δὲν θὰ δώσωμεν ὀλίγον ἐξ αὐτῆς εἰς τὸ μικρὸν αὐτὸ πλάσμα τὸ ὁποῖον ἔχει ἐπίσης ὡς ἡμεῖς δικαίωμα νὰ φάγῃ; Ἐπειτα ὁ ἀρουραῖος οὐδέποτε παρεβίασε τοὺς νόμους τοῦ Θεοῦ ἢ τῆς φύσεως, ἐνῶ ἡμεῖς τοὺς παραβιάζομεν. Ἀκολουθεῖ ἀυστηρῶς τὰ ἀπλᾶ ἐνστικτα, τὰ ὁποῖα τοῦ ἔδωσεν ὁ Δημιουργός. Ἐχει ἀπὸ τὸν Θεὸν δικαίωμα νὰ ζῆ, νὰ τρώγῃ καὶ νὰ εἶνε ἐλευθέρων. Ἡμεῖς δὲν ἔχομεν δικαίωμα νὰ τὸν στερήσωμεν τῶν δικαιωμάτων του. Κύτ-

ταξε τὸ ἀτυχὲς μικρὸν πλάσμα πῶς τρέμει εἰς τὸ κλουδί του, πῶς ἰκετεύει βωδῶς, ἀλλ' ἐνθέρμιος γὰ τοῦ ἀποδόσωμεν τὴν ζωὴν του καὶ τὴν ἐλευθερίαν του, τὴν τόσῳ γλυκεῖαν εἰς αὐτὸ ὅσον γλυκεῖα εἶνε εἰς ἡμᾶς ἢ ἰδική μας ζωὴ καὶ ἐλευθερία. Εἶνε ἀπαισία σκληρότης ν' ἀφαιρέσετε ζωὴν, τὴν ὁποῖαν οὐδέποτε θὰ ἤμπορέσετε ν' ἀποδόσετε πάλιν». Ὁ Δανιὴλ εἶδε δάκρυα ἀναδύζοντα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ πατρὸς του καὶ ρέοντα εἰς τὰς ἡλιοκαεῖς παρειάς του, διότι ἡ ἐκκλησις αὕτη εἰς τὸν οἶκτον του ἦτον ἀκαταγώνιστος. Αἰφνης ὁ δικαστὴς ἠγέρθη καὶ εἶπεν: «Ἰεζεκιήλ, ν' ἀφήσῃς τὸν ἀρουραῖον ἐλεύθερον».

Ὁ Δανιὴλ, ὁ νεαρὸς αὐτὸς συνήγορος τοῦ ζῆφου, ὁ τὸσον εὐγλώττως ἐπικαλεσθεὶς τὸ αἰσθημα τοῦ οἴκτου ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ πατρὸς του, ἔγεινε διάσημος πολιτευτὴς, πολλαχῶς διακριθεὶς ἐν ταῖς ἠνωμέναις Πολιτείαις. Ὡς γερουσιαστὴς τῆ 1828 συνηγόρησε θερμῶς ὑπὲρ τῶν ἑλληνικῶν δικαίων. Ἀπέθανεν ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν τῆ 1852, ἀναφέρεται δὲ εἰπὼν ὅτι καθ' ὄλον του τὸ στάδιον οὐδέποτε ἠσθάνθη μεγαλῆτερον θρίαμβον παρ' ὅσον, ὅταν ἠνάγκασε τὸν ἀδελφόν του «ν' ἀφήσῃ τὸν ἀρουραῖον ἐλεύθερον».

* * *

Σκύλος ἐπιθεωρητῆς Ταχυδρομείων.

Ἐνας σκύλος ἀνέστιος καὶ πεινασμένος, καὶ γρολλίζων ἀπὸ τὸ ψῦχος, εἰσῆλθε μίαν ἡμέραν εἰς τὸ Ταχυδρομεῖον τῆς πόλεως Ἀλβαν τῆς Ἀμερικῆς. Οἱ ὑπάλληλοι ἦσαν ὅλοι ἀπησχολημένοι καὶ δὲν τὸν ἐπρόσεξαν. Αὐτὸς λοιπὸν ἐμαζεύτηκεν ἐπάνω εἰς ἐνὰ σωρὸν σάκκων καὶ ἀπεκοιμήθη. Ποτὲ του πρὶν δὲν θὰ εἶχε γνωρίσει τὴν ἀνεσιν καὶ θερμότητα. Τὴν ἐπιούσαν τὸν ἀνεκάλυψαν, ἀλλὰ κανεὶς δὲν εἶχε καρδίαν γὰ τὸν διώξῃ ἔξω εἰς τὸ ψῦχος· τὸσον ἰκετευτικὸν ἦτο τὸ βλέμμα του καὶ τὸσον παρακλητικῶς ἔσειετο ἡ οὐρά του. Οἱ ὑπάλληλοι, βλέποντες αὐτὸν πάντοτε πειναλέον, τοῦ ἔδιδαν ἀπὸ τὸ φαγητὸν των ἀφθόνως. Ἀπὸ τότε ἐγκατεστάθη πλέον εἰς τὸ ταχυδρομεῖον μὲ πίστιν, ἐπισπᾶσας τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν ταχυδρομικῶν καὶ ἔχων ἄμα κἄποιαν συναίσθησιν εὐθύνης διὰ τοὺς σάκκους. Παρέμεινε πολλὰς ἐβδομάδας εἰς τὸ Ταχυδρομεῖον καὶ ἔγεινε φίλος ὄλων. Ἄγνωστον εἰς ποῖον ἀνήκεν, ἀκούων δὲ συχνὰ ἐπαναμθανομένην τὴν ἐρώτησιν «σὲ ποῖον ἀνήκει» (ἀγγλιστί δοῦν), ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐσυνείθισεν εἰς τὴν λέξιν καὶ τοῦ ἔμεινε τὸ ὄνομα «Ἄουυν». Ὁ Ἄουυν ἦτο νοσημονέστατος. Ἐπρόσεχε τοὺς εἰσερχομένους καὶ ἐξερχομένους ταχυδρομικοὺς σάκκους καὶ μίαν ἡμέραν ἀπεφάσισε ν' ἀναχωρήσῃ βέβαιος ὅτι οἱ σάκκοι ἦσαν ἀσφαλεῖς καὶ σὲ καλὰ χέρια. Ἐλείψε πολλὰς ἐβδομάδας καὶ κατόπιν ἐπανῆλθεν εἰς τοὺς φίλους του τοὺς ταχυδρομικοὺς. Διὰ νὰ μὴ χαθῆ, ἂν ἀνεχώρει πάλιν, τοῦ ἠγόρασαν ἐν περιλαίμιον καὶ ἐχάραξαν ἐπ' αὐτοῦ τὸ ὄνομά του καὶ τὴν διεύθυνσίν του. Μετὰ τοῦτο ὁ Ἄουυν, ἀδέσποτος πάντοτε ἀκολουθῶν τὰ ταχυδρομεῖα, ἔκαμε ταξείδια ἐπισκεπτόμενος τὰ ταχυδρομικὰ γραφεῖα τῶν πλείστων πόλεων τῶν ἠνωμένων Πολιτειῶν, οἶονεὶ ἐπιθεωρῶν αὐτά. Πῶς τὸ γνωρίζομεν τοῦτο;

θά ἐρωτήσετε. Ἴδου πῶς. Εἰς τὸ περιλαίμιον ἐπεκόλλησαν οἱ ταχυδρομικοὶ ἐν μετάλλιον μὲ τὴν σημείωσιν ὅτι παρεκαλοῦντο οἱ ἀπανταχοῦ ταχυδρομικοὶ ὑπάλληλοι νὰ ἐπικολλοῦν καρφάνια πλακωτά, φέροντα ἕκαστον μίαν λέξιν δηλοῦσαν τὴν πόλιν. Ὁ Ὅουου, ἐξακολουθῶν νὰ περιοδεύῃ καθ' ἕλλην τὴν Ἀμερικήν, κατέληξε εἰς τὴν πρωτεύουσαν Οὐάσιγκτον. Ἐκεῖ ὠδηγήθη ἐνώπιον τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ τῶν Ταχυδρομείων, ὅστις ἐθεώρησε τὸ περιλαίμιον μὲ τόσα καρφάνια πολὺ βαρῦ καὶ παρήγγειλε νὰ τὸν ἐλαφρώσουν καὶ ἀντὶ τοῦ βαρυτάτου περιλαίμιου νὰ κατασκευασθῇ εἶδος ἐπενδύτου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐποθετήθησαν ὅλα τὰ καρφάνια τὰ δεικνύοντα τὰς περιουσίας του. Τότε ὁ Ὅουου ἐταξίδευσεν ἀνέτως καὶ ἔκαμε καὶ τὸν γύρον τοῦ κόσμου, ὡς δεικνύουν τὰ πρόσθετα μέταλλα καὶ καρφάνια τὰ ἐπικολληθέντα ἐπὶ τοῦ ἐπενδύτου του ἐν Ἰαπωνίᾳ καὶ Κίνα.

* * *

Ριχάρδος Μαρτίνος.

Εἰς τὰ χρονικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήτων ἀναγράφεται μία συνεδρίασις τοῦ 1821, ἣ ὅποια ἀφήκεν ἐποχὴν ἀλησμόνητον ἐν Ἀγγλίᾳ. Νεαρὸς βουλευτὴς, ὠραῖος, εὐγλωττος καὶ τολμηρὸς, ὁ Ριχάρδος Μαρτίνος ἠγέρθη νὰ ὀμιλήσῃ εἰσάγων νομοσχέδιον περὶ σκληρότητος πρὸς τὰ ζῷα. Ἡ Βουλὴ, τὴν ὁποίαν ἐγοήτευσε τὸ προσίμον τῆς ἀγορεύσεως, αἴφνης ἔμεινε κατάπληκτος ἐπὶ τῇ ὅτι ὁ ρητορικὸς χεῖμαρος τοῦ ἀγορευόντος ἀπέβλεπεν εἰς τὸ νὰ προστατεύωνται τὰ ζῷα κατὰ τῆς σκληρότητος τῶν ἀνθρώπων. Ἡ ἐκπληξίς των μετεβλήθη εἰς εἰρωνίαν ἀφ' ἐνὸς καὶ ἀγανάκτησιν ἀφ' ἑτέρου. Ἡγανάνκτου ἀναλογιζόμενοι ὅτι ὁ προτεινόμενος νόμος θὰ ἐστέρει αὐτοὺς ἀπὸ τέρψεως, αἱ ὅποια συνεπάγονται ὄχι μικρὰν σκληρότητα πρὸς τὰ ζῷα. Ἐχλευάζαν τὸν ῥήτορα καὶ ἐθοροῦβον ἀδιακόπως μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ ἀπεθαρρύνετο καὶ θὰ κατήρχετο τοῦ βήματος ἄπρακτος. Ἄλλ' ὁ Μαρτίνος ἦτο ἀκλόνητος. Ἐξηκολούθει ἐν μέσῳ τῶν γελώτων, τῶν διακοπῶν καὶ τῶν κραυγῶν τῆς Βουλῆς. Ἴδων ὅτι δὲν θὰ κατάρθου νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἐπιχειρημάτων του ἐν μέσῳ τοῦ πανδαϊμονίου τῶν χλευασμῶν, ἔσχε μίαν αἰφνιδίαν ἔμπνευσιν. Ἐβγάλε τὸ σακάνι του καὶ τὸ ἐπέταξεν εἰς τὸ ἔδαφος. Ἀνεσκούμπωσε τὰς μανίκας τοῦ ὑποκαμίσου του καὶ ἐπρότεινε τὸν γρόνθον του λέγων ἐν μέσῳ τῆς σιγῆς τὴν ὁποίαν ἐδημιούργησε τὸ πρωτοφανὲς διάδημά του «Ὁ πρῶτος ἐντιμὸς βουλευτὴς, ὁ ὁποῖος θὰ γελᾷ, θὰ αἰσθανθῇ αὐθωρεὶ τὸν γρόνθον μου ἰσχυρότατα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του» καὶ περιέφερε τὸ βλέμμα του διὰ νὰ ἴδῃ ποῖος ἐγέλα. Οὐδεὶς ἐτόλμησε νὰ γελᾷ, ἀπὸ τὴν στιγμὴν ἐκείνην καὶ ἐπεκράτησεν ἄκρα σιγὴ. Ἀνενόητος τότε ὁ Μαρτίνος ἐπεράτωσε τὴν φλογερὰν του ἀγόρευσιν. Τὸ νομοσχέδιον ἐψηφίσθη ὁμοφώνως καὶ ἔκτοτε ἰσχύει ὁ γνωστὸς ὑπὸ τὸ ὄνομα «Μαρτίνειος Νόμος», δυνάμει τοῦ ὁποίου τιμωρεῖται αὐστηρῶς πᾶς φερόμενος σκληρῶς πρὸς τὰ ζῷα. Μία περικοπὴ τοῦ λόγου του ἔχει ὡς ἑξῆς:—«Ἡ γηραιὰ Ἀγγλίᾳ, ἣ ἐνδοξος καὶ ἐλευθέρα, ἔχει ἱερὸν καθήκον ν' ἀναδειχθῇ ὁ πρόμαχος τῶν ὑπαν-

θρωπίων ὄντων, τὰ ὅποια ἀδυνατοῦν νὰ ὀμλήσουν καὶ διεκδικήσουν τὰς ἀπαιτήσεις των καὶ τὰ δικαιώματά των. Ἡ Ἀγγλία ὑπῆρξε πάντοτε ὁ πρόμαχος τῶν καταπιεζομένων καὶ τῶν δυστυχούντων καθ' ὅλον τὸν κόσμον. Διατὶ ὄχι καὶ τῶν ταλαιπωρουμένων ζώων;» Ἦτο μεγαλεῖον τοῦ ἀνδρὸς νὰ εἶπη τοῦτο, ἀλλὰ τὸ μεγαλεῖον του κατεφάνη καὶ ἐκ τοῦ ὅτι ἀντεμετώπισε καὶ ἐξεμηδένησε τοὺς χλευαστὰς του. Πολλοὶ προτιμοῦν ν' ἀντιμετωπιζοῦν τὰ πυροβόλα τοῦ ἐχθροῦ παρά τὰς εἰρωνίας τῶν φίλων των. Τὸ ἔργον τοῦ Ριχάρδου Μαρτίνου μένει ἀθάνατον, διότι τὸ ἐπεδίωξε χωρὶς ὑστεροβουλίαν. Βεβαίως θὰ ἠσθάνετο ἀλγεινὴν τὴν πικρίαν τῶν χλευασμῶν, ἀλλ' ὑπερίσχυσε ἐν τῇ ψυχῇ του ὁ πόθος νὰ καθιερώσῃ ὡς θεμελιῶδες ἀξίωμα τοῦτο ὅτι: **βλάπτεις τὸν ἑαυτὸν σου μὲ τὸ νὰ εἶσαι σκληρός.** Αὐτὸ τὸ ἐπιχείρημα τοῦ Μαρτίνου ἰδίως ἔθιξε τοὺς συναδέλφους του. Καὶ τούτων μὲν τὰ ὀνόματα ἐλησημονήθησαν, ἀλλὰ τοῦ Μαρτινείου Νόμου ἡ τιμὴ εἶνε ἐν τῶν μνημείων τῆς ἀγγλικῆς ἱστορίας.

* * *

Θάνατος ἵππου ἀπὸ θλίψιν.

Διευθυντὴς Ἴπποδρομίου ἐν τῇ μικρᾷ ἀμερικανικῇ πόλει Γιούνιον-βιλ διηγεῖται πῶς ἐν ἀπὸ τ' ἄλογά του τὰ ὅποια ἐξετέλουν διαφόρους κινήσεις ἐνώπιον θεατῶν, ἔπεσε καὶ ἐστραγγάλισε τὸ πόδι του εἰς τρόπον, ὥστε νὰ μὴ δύναται νὰ περιπατήσῃ. Τὴν ἐπιούσαν τὸ Ἴπποδρόμιον ἔμελλε ν' ἀναχωρήσῃ δι' ἄλλην πόλιν καὶ ὁ ἀσθενὴς ἵππος ἐτοποθετήθη εἰς ἓνα σταῦλον, ἐνθα ἐνοσηλεύετο καὶ ἠσύχαζεν. Ἦτον εὐχαριστημένος καὶ ἔτρωγε τὴν τροφὴν του, ἀλλ' ὅταν ἐνόησε κίνησιν ἀναχωρήσεως ἀνησύχησε καὶ ἐθορύβει. Ἄμα τὸ παραβάνι ἐπέρασε ἀπὸ τὸν σταῦλον του καὶ ἀπεμακρύνθη, ἀντελήφθη ὅτι τὸν ἐγκατέλειψαν καὶ περιέπεσε εἰς ὄδυνηρὰν ἀδημονίαν. Τ' αὐτιά του ὠρθοῦντο ὡς νὰ ἤθελε ν' ἀκροασθῇ· χωλαίνων ὄρμα δεξιᾶ καὶ ἀριστερᾶ ἀγωνιζόμενος νὰ ἐξέλθῃ. Ὁ ἵπποκόμος του προσεπάθει νὰ τὸν ἠσυχάσῃ, ἀλλὰ δὲν τὸ κατώρθωσεν. Ἡ παραζάλη τοῦ δυστυχοῦς ζώου ἐξηκολούθει ἐπὶ πολὺ ἔτι, ἀφοῦ τὸ παραβάνι ἔπαυσε ν' ἀκούεται. Ἄφθενος ἰδρῶς ἔρρεεν ἀπὸ τὸ σῶμα του, τὸ ὅποτον ἔτρεμεν ἐλόκληρον. Τέλος ὁ ἵπποκόμος ἔτρεξε νὰ ἐξυπνήσῃ τὸν προϊστάμενόν του διὰ νὰ τοῦ εἶπη ὅτι ἦτον ἀνάγκη ἐπέφουσα νὰ ἐπιστρέψῃ ἐν ἄλογον ἀπὸ τ' ἀναχωρήσαντα διὰ νὰ κάμῃ συντροφιά τοῦ πάσχοντος ζώου, τὸ ὅποτον ἄλλως δὲν ἤμποροῦσε νὰ ζῆσῃ. Ἀμέσως ἐστάλη ἄνθρωπος, ὁ ὅποτος ἐπρόφθασε τὸ παραβάνι εἰς ἀπόστασιν δεκαπέντε χιλιόμετρων. Παρέλαθεν ἐν ἄλογον καὶ ἐπέστρεψε δρομαίως, ἀλλὰ ἦτο πολὺ ἄργά καὶ εὔρε τὸ ζῶον νεκρόν. Ὁ ἵπποκόμος διηγῆθη ὅτι ὁ ἵππος ἐπὶ μίαν ὥραν διέμεινε ἀκίνητος καὶ μὲ προφανῆ ὑπερέντασιν τοῦ ὅλου νευρικοῦ του συστήματος. Κατόπιν χωρὶς νὰ δώσῃ κανὲν σημεῖον ἔπεσεν ἄπνους, σχεδὸν ἄνευ ἀγωνίας. Ὁ προσκληθεὶς κτηνίατρος εἶπεν ὅτι ἐξ ὧσων ἀντελήφθη, ἀναμφιβόλως ὁ ἵππος ἀπέθανεν ἐκ τῆς λύψης του.

* * *

Ἡ ἱστορία τοῦ Βάρη.

Εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ Ροδανού, ἐπὶ κορυφῆς ὄρους παρὰ τὴν Ἰταλίαν, ἐν μέσῳ αἰωνίων χιόνων, ὑψοῦται μεμονωμένον τὸ μοναστήριον τοῦ Ἁγίου Βερνάρδου, τοῦ ὁποῦοι οἱ δώδεκα μοναχοὶ περιθάλλουν καὶ στεγάζουν ἀποπλανημένους περιηγητάς, τοὺς ὁποῖους ἀνιχνεύουν καὶ ἀνακαλύπτουν οἱ πρὸς τοῦτο γυμνασμένοι σκύλοι τοῦ μοναστηρίου. Ἐνας ἐκ τῶν σκύλων τούτων, ὀνομαζόμενος Βάρης, διεκρίθη διὰ τὴν νοημοσύνην καὶ τὴν αὐτοθυσίαν του σώσας τεσσαράκοντα ἀνθρώπους καὶ φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ τεσσαρακοστοῦ πρώτου, τὸν ὁποῖον κατώρθωσε νὰ σώσῃ κατόπιν πάλλης. Ἴδου πῶς συνέβη τὸ πρᾶγμα; Δύο περιηγηταὶ ἀπεπλανήθησαν εἰς τὰς χιόνας τῶν Ἀλπεων. Ὁ ἓνας ἐξ αὐτῶν διὰ ν' ἀναζωογονήσῃ τὰς δυνάμεις του ἐσκέφθη νὰ πῆ ὄλον τὸ κονιὰν τὸ ὁποῖον ἔφερε μαζύ του. Ὁ ἄλλος τὸν ἀπέτρεψε λέγων ὅτι θὰ ἐπέλθῃ ἀντίδρασις ἢ ὁποῖα θὰ ἐξαντλήσῃ ἔτι μᾶλλον τὰς δυνάμεις του. Εἰς μάτην ὁμως. Ἐπὶ τὸ κονιὰν καὶ ἐπὶ τινα χρόνον ἐθάδιζε ζωηρῶς. Κατόπιν τὸν κατελαβεν ἡ ἐξάντλησις καὶ ὁ δυστυχὴς ἐδυσθέσθη εἰς τὰς χιόνας. Ὁ σύντροφός του τρομάξας ἐκίνησε πρὸς τὸ μοναστήριον, ὅπου ἔφθασε μετὰ κοπιώδη ἀγῶνα καὶ διηγήθη εἰς τοὺς μοναχοὺς τὰ περὶ τοῦ συνοδοιπόρου του. Οἱ μοναχοὶ ἐκάλεσαν τὸν Βάρην καὶ τοῦ ἀνέθεσαν νὰ εὔρῃ τὰ ἴχνη τοῦ ταξειδιώτου, τὸν ὁποῖον ἐπὶ τέλους καὶ ἀνεῦρεν ἀναίσθητον ἐντὸς τῶν χιόνων. Διὰ παικίλων τρόπων τὸν ἐξύπνησε. Τόσῃ ἦτο ἡ ζάλη τοῦ ἀφυπνισθέντος, ὥστε ἐξέλαβε τὸν σκύλον ὡς ἄγριόν τι θηρίον καὶ μὲ τὴν ὀλίγην δύναμιν ποῦ τοῦ ἀπέμενε κατώρθωσε νὰ ἐξαγάγῃ ἀπὸ τὴν τσέπην του τὸ μαχαίρι του καὶ νὰ τὸ βυθίσῃ εἰς τὸν λαιμὸν τοῦ Βάρη. Ὁ πιστὸς σκύλος μὲ ὄλον τὸ μωραῖον τραῦμα του ἐπέμεινε εἰς τὸ καθήκον του μέχρις οὗ ὁ περιηγητὴς ἐνόησεν ὅτι προφανῶς ἐσώθη ὑπὸ σκύλου τοῦ μοναστηρίου. Μετὰ κόπου ἐσηκώθη καὶ ἀκουμπῶν ἐπὶ τοῦ σκύλου, τοῦ ὁποῦοι αἱ δυνάμεις ταχύτατα ἐξέλειπαν, ἕνεκα τῆς αἱμορραγίας, ἔφθασεν ἐπὶ τέλους εἰς τὸ μοναστήριον. Εἰς τὸ κατώφλιον αὐτοῦ τὸ εὐγενὲς πλάσμα, τὸ ὁποῖον ἔθαψε μὲ τὸ αἷμα του ὄλον τὸν μέχρις ἐκεῖ δρόμον ἔπεσεν ἄπνον, ἀφοῦ ἔδοσεν εἰς ὄλον τὸ ἀνθρώπινον γένος διδάχμα ἀλτροῦσμου, ὅσον μὲγα διδάχμα ἦτο δυνατὸν νὰ δοθῇ.

Εἰς τὸ νεκροταφεῖον τῶν Παρισίων ὑπάρχει μνημεῖον τοῦ Βάρη μὲ τὴν ἐπιγραφήν: «Ἔσωσε τεσσαράκοντα ἀνθρώπους καὶ ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ τεσσαρακοστοῦ πρώτου».

* * *

Μετανοῶν ταῦρος.

Ὁ γνωστὸς Ἀγγλος ἐπιστήμων Βένσον διηγεῖται ὅτι ἐφιλοξενεῖτο ἐν τῇ Βορείῳ Ἀγγλίᾳ εἰς τὸ κτήμα ἐνὸς φίλου του, ὁ ὁποῖος διετήρει ταῦρον τόσον ἄγριον, ὥστε ἠναγκάζετο νὰ τὸν ἔχῃ δεμῶν μὲ ἀλύσεις ἐκτὸς ὅταν ἐπρόκειτο νὰ τὸν μεταφέρῃ εἰς τὸ ρυάκιον διὰ νὰ πῆ. Ὁ ταῦρος φαίνεται ὅτι συνέλαβεν ἀντιπάθειαν κατὰ τοῦ Βένσον, ἀφ' ὅτου οὗτος κάποτε τὸν ἠρέθεισεν. Ὅσάκις τὸν ἐβλεπεν, ἐμυκάτο, ἐξέβαλλε

ὠρυγὰς καὶ ἐκτύπα βιαίως τὸ ἔδαφος μὲ τὰ κέρατά του δεικνύων οὕτω τὸ κατ' αὐτοῦ μῖσος του. Δις ἐνῷ ὠδηγεῖτο εἰς τὸ ρυάκιον ἐπεζητήθησε πανούργως εὐκαιρίαν ἵνα, διαφεύγων τὴν προσοχὴν τοῦ ὀδηγοῦ του, ἐπιπέσῃ αἰφνιδίως ἐπὶ τοῦ Βένσον, ὁ ὅποιος ἴστατο εἰς τὴν αὐλήν. Μίαν ὄμως νύκτα τρομερὰ καταιγὶς ἐξέσπασε μετὰ βροντῶν καὶ ἀστραπῶν καὶ ὁ Βένσον ἠσθάνθη μέγαν οἰκτον καὶ θλίψιν ἀκούων τὰ μυκήματα τοῦ ταύρου ὅστις, κρατούμενος ἐντὸς παράγκας καὶ ἐκτεθειμένος εἰς τὴν μανίαν τῆς θυέλλης, ἐξέπεμπεν ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν τόσον φρικαλέαν ἰαχὴν τρόμου, ὥστε ὁ Βένσον ἐφαντάσθη ὅτι κἀτι κακὸν θὰ ἐπροξένουν εἰς τὸ ζῷον αἱ ἀστραπαὶ καὶ ἐσύστησεν εἰς τοὺς ὑπηρέτας νὰ τὸν μεταφέρουν ἐντὸς τοῦ σταύλου. Ἄλλ' οἱ ὑπηρέται δὲν ἐσυγκινοῦντο ἀπὸ τὰς κραυγὰς τοῦ ταύρου, ἀφοῦ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ἐτέλουν ὑπὸ πανικὸν συνεπίεξ τῆς λυσσαλέας καταιγίδος. Ὁ Βένσον τότε μετέβη ὁ ἴδιος, ἵνα μεταφέρῃ τὸν ταῦρον ὑπὸ στέγην, σκεπτόμενος ὅτι τὸ ζῷον θὰ ἐτιθασσεύθη ἀρκετὰ ὑπὸ τὸ κράτος τῶν ἀπηνῶν στοιχείων. Ὅταν τὸν εἶδεν ὁ ταῦρος τὸν ὑπεδέχθη μὲ θωπείας, δηλῶν οὕτω ἀνακούφισιν ἐπὶ τῇ προσδοκίᾳ ἀνθρωπίνης συμπαθείας. Τὴν ἐπιούσαν ἦτο εὐδία καὶ ὁ Βένσον διερχόμενος τῆς αὐλῆς συνήντησεν ὡς συνήθως τὸν ταῦρον. Τὸ ζῷον ἦτο φιλικώτατα διατεθειμένον ἀντιθέτως πρὸς τὴν ἔχθραν τὴν ὁποίαν ἐξεδήλου πρὸ τῆς θυέλλης. Ἐκτοτε ὁ ταῦρος ἐπέτρεπεν εἰς τὸν Βένσον νὰ τὸν θωπεύῃ καὶ ἐφέρετο κατὰ πάντα ἡμέρας ὡς ἀρνίον.

* * *

Ἄγασιζ ὁ μέγας διδάσκαλος.

Πῶς γνωρίζομεν τόσα περὶ τοῦ κόσμου τῶν ζῶων; Τὰ ἔνστικτὰ των καὶ αἱ συνήθειαι των εἶναι ἄπειροι. Πῶς τὰς ἔχει ἀνακαλύψει ὁ ἀνθρωπος; Εἶνε μερικοὶ ὁποῦ γεννῶνται μὲ τὴν περιέργειαν νὰ μάθουν πᾶσαν λεπτομέρειαν περὶ τῶν ζῶων καὶ νὰ μᾶς διηγηθῶν ὅτι κατώρθωσαν νὰ μάθουν. Τοιοῦτος ἦτον ὁ Λουδοβίκος Ἄγασιζ. Ὅταν ἦτο μικρὸν παιδίον ἢ μόνη του εὐχαρίστησις ἦτο ἡ φιλία μὲ τὰ πτηνά, τὰ ψάρια καὶ τὰ ἔντομα. Ὅταν ἐμεγάλωσεν ὀλίγον, ἐξεκίνηε εἰς ὁδοιπορίας εἰς τοὺς ἀγρούς καὶ κατὰ μήκος λιμνῶν ἢ ρυάκιων διὰ νὰ εὕρῃ νέα ὄντα. Ὅταν ἐνεγράφη μαθητὴς εἰς τὸ σχολεῖον εἶχε γινῶσιν παντὸς ζῴου, διέκρινεν ὄλα τὰ εἶδη τῶν πτηνῶν ἀπὸ τὸ κελἀδημά των ἔστω καὶ μακρόθεν καὶ ἐγνώριζε τὰ ὀνόματα ὄλων τῶν ἰχθύων. Εἶχεν εἰς τὸ δωμάτιόν του τεσσαράκοντα πτηνά, τὰ ὅποια ἴδρυσαν τὴν ἐστίαν των εἰς ἓνα μικρὸν πευκὸν τοποθετημένον εἰς μίαν μικρὰν γωνίαν. Ὁ Ἄγασιζ ἤρχισεν ὡς πτωχὸν παιδίον, ἀλλ' ἀνεδείχθη εἰς τῶν σοφωτέρων καὶ μεγαλύτερων διδασκάλων τῆς ἐποχῆς του. Διέπρψεν ὡς συγγραφεὺς πολλῶν ἐπιστημονικῶν ἔργων, ἐν οἷς περὶ ἰχθυολογίας καὶ διετέλεσε καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς ἐν Ἀμερικῇ Ἰθάκης. Ἐκαμὲ γνωστὰ εἰς τὸν κόσμον πράγματα τὰ ὅποια ἦσαν ἄγνωστα πρῖν, καὶ ἰδῶς περὶ τοῦ βίου τῶν ζῶων. Μεταξὺ τῶν πολλῶν πραγμάτων τὰ ὅποια ἐδίδαξεν ὁ Ἄγασιζ εἶνε καὶ τοῦτο ὅτι τὰ ψάρια τὰ ὅποια ἀνασύρονται ἀπὸ τὴν θάλασσαν ζῶντα ὑποφέρουν φρικτότατα, διότι ὁ θάνατος ἐπέρχεται

πολύ βραδέως. Τὸ ἐντεῦθεν συμπέρασμα εἶνε ὅτι καὶ ἡ ἀλιεία εἶνε ἀπὸ τὰς ἀπανθρώπους ἐνασχολήσεις μας.

* * *

Ἡ ἱστορία τοῦ κώδωνος τῆς Ἰταλικῆς πόλεως Ἄτρι

Εἰς τὸ Ἄτρι, παλαιὰν πόλιν τῆς Ἰταλίας, ὁ βασιλεὺς διέταξε νὰ κρεμάσουν ἓνα κώδωνα εἰς τὸν πύργον μιᾶς πλατείας τῆς πόλεως καὶ νὰ τὸν ὀνομάσουν «Κώδωνα τῆς Δικαιοσύνης». Πᾶς ὅστις εἶχε παράπονα, ἐδικαιοῦτο νὰ σημάνῃ τὸν κώδωνα καὶ νὰ εἶπῃ τὰ παράπονά του καὶ τί ἀδικία τοῦ ἐγένετο, διὰ νὰ λάβῃ δικαιοσύνην. Μὲ τὸν καιρὸν τὸ σχοινὶ τοῦ κώδωνος ἐσάπισε καὶ ὡς ἐκ τούτου τὸ ἔδωσαν μὲ κλάδον κλήματος. Μίαν ἡμέραν ἐν ἄλογον γηραλέον καὶ πεινασμένον, ὅπου τὸ ἐγκατέλειψεν ὁ κύριός του καὶ τὸ ἄφησε ν' ἀποθάνῃ, περιεπλανήθη πλησίον τοῦ πύργου καὶ ἐνῶ ἐπράβα τὸ σχοινὶ διὰ νὰ φάγῃ τὸ κλήμα, ἐσήμεινεν ὁ κώδων. Ὁ δήμαρχος ἔσπευσε εἰς τὴν πλατεῖαν διὰ νὰ ἴδῃ ποῖος ἐζήτει νὰ λάβῃ δικαιοσύνην καὶ εὔρε τὸν γηραιὸν καὶ πεινῶντα ἵππον. Ἀμέσως προσεκάλεσε τὸν κύριον τοῦ ζῴου καὶ τοῦ ἐγνωστοποίησεν ὅτι κατὰ διαταγὴν τοῦ βασιλέως, ἀφοῦ τὸ ἄλογον ἐσήμεινε τὸν κώδωνα τῆς δικαιοσύνης, ὁ κύριος τοῦ ἀλόγου ὑποχρεοῦται νὰ τοῦ παρέχῃ ὅλα τὰ μέσα τῆς ἀνάσεως, τροφῆς καὶ στέγης, ἀφοῦ τὸ ζῴον ὄλην του τὴν ζωὴν ἐδούλευεν.

Ὁ Ἀμερικανὸς ποιητὴς Λογκφέλλω ἐστιχούργησε τὴν διαταγὴν τοῦ βασιλέως, ἣ ὁποία μεταφραζομένη εἰς ἑλληνικοὺς στίχους ἔχει ὡς ἑξῆς :

*Πές μου τώρα τί κερδίζεις, φήμην, πλοῦτον, ἢ τιμὴ
Τὸ δυστυχημένον ζῶον, πὸν πιστὰ σὲ ὑπηρετεῖ
Νὰ τ' ἀφίνης πεινασμένον, ἐνῶ ἄλλοι τοῦ μιλοῦν
Καὶ φωνάζουν, κατορθόνουν νᾶχουν πᾶν ὅ,τι ζητοῦν ;
Αἶ, λοιπὸν ἐγὼ διατάζω—νᾶνε νόμος σου γραφτὸς
Ὅτι τ' ἄλογο τοῦ τόσα χρόνια δούλεψε πιστῶς
Στοργικὰ νὰ τὸ προσέχῃς καὶ μ' ἀγάπῃ κάθε μέρα
Νὰ τοῦ ἔχῃς τὸ σπιτάκι, τὴν τροφὴν καὶ τὸν ἀέρα.*

* * *

Εὐγνωμονοῦσα αἰξ.

Ἰπάρχουν πολλαὶ ἀποδείξεις περὶ τῆς νοημοσύνης καὶ τῆς εὐγνωμοσύνης τῆς αἰγὸς καὶ ὡς μία τούτων ἀναφέρεται ἡ ἐξῆς περίπτωσις ἀπὸ τὰ χρονικά τοῦ ἐν Ἀγγλίᾳ ἐμφυλίου πολέμου τοῦ 1715. Ἐνας ἐκ τῶν λαθόντων μέρος εἰς τὴν μάχην τοῦ Πρέστον, διέφυγε τὴν σφαγὴν, ἢ τὴν αἰχμαλωσίαν, κρυβείς εἰς τὴν κατοικίαν μιᾶς συγγενοῦς του. Μῆ θεωροῦσα ἀσφαλὴ τὴν διαμονὴν του ἐν τῇ οἰκίᾳ τῆς ἢ συγγενῆς του τὸν ὠδήγησεν εἰς ἓνα σπήλαιον, ὅχι πολὺ ἀπέχον καὶ ἐκανόνισε νὰ τοῦ φέρῃ τὴν τροφὴν τοῦ ἕνας πιστοῦς ὑπηρέτης τῆς. Τὸ σπήλαιον εἶχε μικρὸν ἀνοιγμα, διὰ τοῦ ὁποίου ὁ πρόσφυξ εἰσῆλθεν ἔρπων. Ὅταν ἐπρόκωρησεν εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον τοῦ σκοτεινοῦ σπηλαίου εὔρεν ἀντίστασιν

καὶ ἐξήγαγε τὴν λόγχην του πρὸς ἄμυναν, ἀλλ' ἀπέφυγε νὰ κτυπήσῃ φοβούμενος μήπως ἄλλος, ὅπως καὶ αὐτός, πρόσφυξ ἐκρύπτετο ἐκεῖ. Μετ' ὀλίγον ἀντελήφθη ὅτι τὴν ἀντίστασιν ἀντέτασσε μία γίδα, ἡ ὁποία κατέκειτο εἰς τὸ σπήλαιον μετὰ τοῦ νεογνοῦ τῆς. Ἐρευνήσας εἰς τὸ σκότος ὅπως ἠδύνατο, ἀνεκάλυψεν ὅτι τὸ ἀτυχῆς ζῷον ὑπέφερε πόνους συνεπεία τραύματος. Ἔδωσε τὸ σκέλος τῆς μὲ τεμάχιον τοῦ φορέματός του καὶ τῆς ἔδωκε ψωμί. Ἡ γίδα ἠρνήθη νὰ φάγῃ, ἀλλ' ἐξέτεινε τὴν γλῶσσαν τῆς δηλοῦσα διὰ τούτου ὅτι ἐδίψα. Τότε τῆς ἔδωκε νερό, τὸ ὅποσον ἡ γίδα ἔπιεν ἀπλήστως καὶ ἀνεκουφίσθη. Μετὰ τοῦτο ἔφαγε καὶ τὸ ψωμί. Εἰς τὸ βῆθος τῆς νυκτός ὁ πρόσφυξ ἀπετόλμησε νὰ ἐξέλθῃ τοῦ σπηλαίου καὶ συνέλεξε χόρτα καὶ τρυφερά κλαδιά δένδρων, τὰ ὁποία ἐκόμισεν εἰς τὸ σπήλαιον διὰ νὰ τὰ φάγῃ ἡ γίδα. Τὴν ἐπιούσαν αὐτὴ μὲν ἦτο καλὰ, ἀλλ' ὁ κομιστὴς τῆς τροφῆς του ἠσθένησε καὶ ἀντ' αὐτοῦ ἡ συγγένισσα τοῦ πρόσφυγος ἔστειλεν ἄλλον τὸν ὅποσον ἡ γίδα δὲν ἐγνώριζεν. Εὐρισκομένη κατὰ τύχην πλησίον εἰς τὴν εἰσοδὸν τοῦ σπηλαίου ἀνέστη μεθ' ἑλῆς τῆς δυνάμεώς τῆς ἐμποδιζούσα αὐτὸν νὰ εἰσέλθῃ. Ὁ πρόσφυξ ἀκούων τὸν θόρυβον ἐπήγε νὰ ἴδῃ. Ἡ γίδα τότε ἀντελήφθη ὅτι ὁ κομιστὴς ἦτο φίλος καὶ τὸν ἀφῆκε νὰ περάσῃ.

* * *

ἘΟ Λίνκολν περὶ ἐγωϊσμοῦ.

Ἐνῶ ὁ Λίνκολν ἐταξείδευεν ἐπιβαίνων ἐνὸς τῶν παλαιῶν ὄχημάτων, τὰ ὁποία ἐξετέλουν τὰς συγκοινωνίας πρὸ τῶν σιδηροδρόμων, συνδιελέγετο μὲ τὸν συνεπιβάτην του στρατηγὸν Βαίκερ καὶ τοῦ ἔλεγεν: «Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, φίλτατε Βαίκερ, ἀπὸ ἐγωϊσμὸν κινουνται, ὅταν πράττουν εἴτε τὸ κακόν, εἴτε τὸ καλόν». Ὁ στρατηγός, ὅστις εἶχε διακριθῆ ἐπὶ ἀνδρεία καὶ αὐτοθυσίᾳ, ἀντέκρουσε τὴν ἀντίληψιν τοῦ Λίνκολν. Μετ' ὀλίγον τὴν προσοχὴν τῶν προσεῖλικυσαν οἱ τρομεροὶ γόοι μᾶς γουρούνας, τῆς ὁποίας τὰ νεογνά ὠλίσθησαν καὶ ἔπεσαν ἐντὸς ἔλους, ἀπὸ τὸ ὅποσον δὲν ἤμποροῦσαν νὰ ἐξέλθουν καὶ ἐκινδύνευαν νὰ πνιγῶν. Ὁ Λίνκολν τότε ἐφώναξεν: «Ἀμαξᾶ, στάσου μίαν στιγμὴν». «Μάλιστα, ἀπήντησεν ὁ ἀμαξᾶς, ἀν δὲν ἔχῃ ἀντίρρησιν ὁ ἄλλος». Ὁ Βαίκερ ἐδήλωσεν ὅτι δὲν εἶχεν ἀντίρρησιν καὶ ὁ Λίνκολν ἐπήδησεν, ἔτρεξεν πρὸς τὸ ἔλος καὶ κατώρθωσε νὰ ἐξαγάγῃ ὅλα τὰ χοιρίδια ἐν πρὸς ἔν. Ὅταν ἐπέστρεψεν εἰς τὸ ὄχημα, ὁ Βαίκερ τοῦ λέγει: «Ποῦ εἶνε τὸ στοιχεῖον τοῦ ἐγωϊσμοῦ εἰς τὸ μικρὸν αὐτὸ ἐπεισόδιον;», ὁ δὲ Λίνκολν ἀπήντησεν: «ἀκριβῶς τὸ ἐπεισόδιον αὐτὸ εἶνε ἡ οὐσία τοῦ ἐγωισμοῦ. Δὲν θὰ ἤμποροῦσα νὰ ἔχω ἡσυχίαν, ἐὰν ἐφεύγαμεν καὶ ἀφίναμεν τὴν πάσχουσαν αὐτὴν γουρούναν νὰ ὀδύρεται διὰ τὰ τέκνα τῆς. Τὰ ἔσωσα χάριν τῆς ἡσυχίας μας. Δὲν τὸ βλέπεις;»

* * *

Ἐτησίᾳ θυσίᾳ ἑκατομμυρίων πτηνῶν.

Αἱ ἄχανεῖς ἐκτάσεις τῆς Ρωσσίας περικλείουν ὀλόκληρον κόσμον πτερωτῶν ὑπάρξεων. Ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τὸ παρὸν καθεστῶς, ὅπως καὶ ὑπὸ

τὸ τσαρικόν, παρατηρεῖται ἀδιαφορία γρανίτου ὡς πρὸς τὸ σπουδαί-
 οτατον ζήτημα τῆς προστασίας τῶν πτηνῶν. Τὸ ζήτημα εἶνε σπουδαῖον
 ὄχι μόνον ἐκ λόγων ἀνθρωπισμοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐκ πλουτολογικῶν λόγων
 γεωργικῆς ἀναπτύξεως. Εἰς ἄλλας σχεδὸν τὰς ἄλλας χώρας λαμβάνεται
 πρόνοια πρὸς ἀποσόδησιν τῆς καταστροφῆς τῶν πτηνῶν. Ἐν Γερμανίᾳ
 στηλιτεύεται αὐστηρῶς ἡ ἀπανθρωπία τῶν γυναικῶν, αἱ ὁποῖαι ἀγα-
 ποῦν νὰ στολιζῶνται ἐπὶ θυσίᾳ καὶ ὀδύνη χιλιάδων πτηνῶν καθ' ἑκα-
 στον ἔτος. Ἐπίσης ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ Ἰαπωνίᾳ καταπολεμοῦνται αἱ ἀπάν-
 θρωποι τάσεις τοῦ πολιτισμοῦ, ὄχι μόνον διὰ στιγματισμοῦ, ἀλλὰ καὶ
 διὰ συστηματικῆς εἰρωνίας. Ἀλλ' ἡ Ρωσσία ἐξακολουθεῖ χάριν τῶν
 ὀρέξεων τοῦ καπιταλισμοῦ νὰ ἐξοντόνη βαρβάρικῶς τὰς παμπληθεῖς
 ἀθώας πτερωτὰς ὑπάρξεις. Πολλὰ τῶν ἐξολοθρευομένων πτηνῶν ἔχουν
 ἐξαισίον κελάδημα ἐκτὸς τῆς ἀξίας, τὴν ὁποίαν ἔχουν ὡς ἀπαλλάσ-
 στοντα τὴν γεωργίαν ἀπὸ τὰ ἐπιβλαβῆ ἔντομα. Ἀρκεῖ ν' ἀναφέρῃ τις
 τὴν φυλλοξήραν, ἣτις ἐξολοθρεύει τὰς ἀμπέλους μόνον καὶ μόνον, διότι
 καταστρέφονται τὰ πτηνὰ τὰ ὁποῖα τὴν τρώγουν.

Ἰγπολογίζεται ὅτι διάφοροι ἔμποροι τῆς κεντρικῆς Εὐρώπης προ-
 μηθεύονται κατ' ἔτος δύο ἑκατομμύρια πτηνὰ πρὸς θυσίαν.

* * *

Καλωσύνη ἐλέφαντος.

Πλέον ἢ ἄπαξ ἔχει σημειωθῆ ἐκδήλωσις στοργικῆς ἀλληλοβοηθείας
 τῶν ζῴων, ἀλλ' ἡ περίπτωσις, τὴν ὁποίαν ἀναφέρει ὁ ἀρχιεπίσκοπος
 Χέβερ περὶ γηραιοῦ ἐλέφαντος πεσόντος εἰς τὸ ἔδαφος ἕνεκα ἀδυνα-
 μίας, εἶνε κατ' ἐξοχὴν ἀξιολογητέα. Ὁ πεσὼν ἐλέφας δὲν ἠδύνατο
 νὰ σηκωθῆ καὶ ἔφεραν ἕνα ὑγιῆ ἐλέφαντα, τὸν ὁποῖον ἐχρησιμοποίησαν
 διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ ἀσθενοῦς. Ὁ Χέβερ περιγράφει τὴν ἐκπληξὴν
 του διὰ τὴν προφανῆ ταραχὴν, τὴν ὁποίαν παρετήρησεν ἐπὶ τοῦ ὑγιοῦς
 ἐλέφαντος, ὅταν οὗτος εἶδε τὴν κατάστασιν τοῦ ἀσθενοῦντος. Ἡ τα-
 ραχὴ του ἀπεδείκνυε σχεδὸν ἀνθρώπινα συναισθήματα ἀνησυχίας, συμ-
 παθείας καὶ καλωσύνης. Ἔδεσαν μίαν ἄλυσσον περὶ τὸ τραχήλου
 καὶ τοῦ σώματος τοῦ ἐκτάδην κειμένου ἐλέφαντος καὶ ὠδήγησαν τὸν
 ἄλλον νὰ τὴν σύρῃ. Τὴν ἔσυρεν ἐπὶ δύο λεπτὰ μετὰ πολλῆς δυνάμεως,
 ἀλλ' αἰφνης ἐσταμάτησεν ἀκούσας γογγυσμὸν τοῦ συρομένου συντρό-
 φου, μὲ βροντώδη δὲ φωνὴν ἐστράφη θυμοειδῶς καὶ ἤρχισε, μὲ τὴν
 προδοσικίδα του καὶ μὲ τοὺς ἐμπροσθίους πόδας του, νὰ λύῃ τὴν ἄλυσ-
 σον ἀπὸ τὸν τράχηλον τοῦ πάσχοντος.

* * *

Κόττα διανοουμένη.

Περὶ πολλῶν ζῴων ὑπάρχουν ἀντιλήψεις, αἱ ὁποῖαι, κατόπιν ἐπι-
 μελοῦς παρατηρήσεως, ἀνατρέπονται ἄρδην. Παράδειγμα ἡ ὄρνις, περὶ
 τῆς ὁποίας ἐπικρατεῖ ἡ ἀντιλήψις ὅτι εἶνε ἀνόητον ζῷον. Τὸ ἐναντίον
 ἔχουν ἀποδείξει διάφοροι παρατηρήσεις, ἰδίως δὲ ἡ ἐξῆς περίπτωσις,
 τὴν ὁποίαν διηγεῖται Ἄγγλος περιηγούμενος τὴν Ἰταλίαν:

Είχε περάσει τὸ καλοκαίρι καὶ τὸ φθινόπωρον, ὅποτε μίαν ψυχρὰν χειμερινὴν ἡμέραν, παρετήρησα μίαν ὄρνιθα, ἣ ὅποια ἐκάθητο ἐπὶ τῶν κλάδων ἐνὸς κλήματος ἐρριζωμένου εἰς ὑψίωμα ἄνωθεν τῆς κατοικίας μου. Κάμποσα σταφύλια διετηροῦντο εἰς τὸ κλήμα ἡμιπαγωμένα καὶ ἡμιζαρωμένα καὶ εἰς αὐτὰ ἡ κόττα ἠτένιζε σχεδιάζουσα νὰ τὰ πλησιάσῃ. Ἦτο καταφανὲς ὅτι τὰ ἐπεθύμει πολὺ. Ἐξέλεξεν ἓνα δυνατὸν κλάδον καὶ ἐβάδισεν ἐπ' αὐτοῦ προχωροῦσα ὅσον ἐτόλμα. Κατόπιν μὲ μεγάλην προφύλαξιν ἔθεσε τὸ ἓνα πόδι ἐπὶ τρυφεροῦ κλάδου δοκιμάζουσα νὰ ἴδῃ, ἂν ἠδύνατο νὰ βασισθῇ εἰς τὴν ἀντοχὴν του. Πεισθεῖσα ὅτι ἠδύνατο, ἔφερεν ἐμπρὸς καὶ τὸ ἄλλο πόδι μετὰ πολλῆς περισκεφῆως. Ἐπὶ τέλους ἐξασφάλισα συνετὴν ἰσορροπίαν, προσέτεινε τὸν τράχηλόν της ἀρκετὰ μακρὰν ὥστε νὰ τσιμπήσῃ τὰ σταφύλια. Ἀνὰ ἐκάστην ράγα, τὴν ὁποίαν ἐτόσιμα καὶ κατέπινε, τρεῖς ἢ τέσσαρες ἄλλαι ἐπιπταν^α ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Ἀλλὰ ἐπέμενε μέχρις οὗ ἐτόσιμησε καὶ κατέπιε καὶ τὴν τελευταίαν.

Κατόπιν ἐκύτταξε πλαγίως καὶ πρὸς τὰ ἄνω διὰ ν' ἀνακαλύψῃ ἄλλο σταφύλι καὶ ἠκολούθησε τὴν αὐτὴν πλήρη προφυλάξιν τακτικὴν τῆς διὰ νὰ τὸ κατακτήσῃ. Πάλιν πολλαὶ ράγες ἐπιπταν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ὅταν ἡ ὄρνις ἔσειε τὰς κληματίδας. Μικρὰ ἢ ἀνταμιωθὴ τῆς ἀπέναντι τοῦ κινδύνου τὸν ὅποιον διέτρεξε καὶ τοῦ κόπου τὸν ὅποιον ὑπέστη. Προχωροῦσα λοιπὸν ἔδρεπεν ὅτι ἠδύνατο καὶ ἔρριπτε μελαγχολικὸν βλέμμα πρὸς τὰ σταφύλια εἰς τὰ ὅποια δὲν ἠδύνατο νὰ πλησιάσῃ.

Μετὰ πολλὰν δισταγμὸν ἂν ἔπρεπε νὰ πετάξῃ εἰς τὸ ἔδαφος ἢ νὰ ἐπιμείνῃ συνεχίζουσα τὸ ἔργον της, ἐπὶ τέλους ἀπεφάσισε νὰ πετάξῃ πρὸς τὸ ἔδαφος. Ἐπερίμενα νὰ τὴν ἴδω τρέχουσαν πρὸς τὴν μάνδραν ὡς ἦτο φυσικόν. Κάθε ἄλλο. Τὰς ράγας αἱ ὅποιαί ἔπεσαν δὲν τὰς ἐλησμόνησε. Τὰς ἀνεζήτησεν ἀνάμεσα εἰς τὸ ψυχρὸν γρασίδι καὶ τὰς ἔφαγε μέχρι μιᾶς. Κατόπιν περιῆλθε τὸ μέρος καὶ ἠτένιζε πρὸς τὰ ἄνω ἀναπολοῦσα τοὺς κλάδους μὲ τὰ σταφύλια. Ἐξέτεινε τὴν κεφαλὴν της ἔνθεν καὶ ἔνθεν ὡς νὰ ἠρώτα μὲ αὐτόχρημα ἕναρθρον λεκτικόν: «ὕπαρχει ἄραγε τρόπος νὰ τὰ πλησιάσω αὐτὰ τὰ σταφύλια;». Ἀλλὰ ἐσχημάτισε τὸ φρόνιμον συμπέρασμα ὅτι δὲν ὑπῆρχε τρόπος καὶ ἀπῆλθε πρὸς συνάντησιν τῶν συντρόφων της.

Ἡ ἐπιμονὴ της διὰ τὰ σταφύλια, ἣ περίσκεψίς της ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀντοχὴν τῶν κλάδων, ἣ συναίσθησίς της περὶ ἰσορροπίας, ἣ ἀντίληψίς της ὅτι ἐπιπταν εἰς τὸ ἔδαφος πολλαὶ ράγες, ἣ μνήμη της καὶ ἀναζήτησις αὐτῶν, ὁ ὑπολογισμὸς της περὶ τῶν πιθανοτήτων νέου ἀγῶνος, ἣ ἔμφρων παραίτησίς της ἀπὸ περαιτέρω προσπαθειῶν ἀπαξ ἔθεώρησεν ἀνωφελὲς νὰ ἐξακολουθήσῃ, ἣ γοητευτικὴ της ἱκανοποίησις ὅτι ἔπραξεν ὅτι ἠδύνατο, αὐτὰ εἶνε ὀκτώ λίαν ἀξιοθαύμαστοι διανοητικαὶ λειτουργίαι ἀποδεικνύουσαι ὅτι ἡ κόττα δὲν εἶνε «ἀνόητος ζῷον» ἀλλ' ὅτι ἀπ' ἐναντίας ἔχει τίτλους νὰ ταχθῇ μετὰ τῶν «διανοουμένων».

* * *

Ἄγχινοια ἡμίονου.

Μεταξὺ τῶν ἀξιοπεριέργων, τὰ ὁποῖα διηγεῖται ὁ Πλούταρχος εἶνε τὸ περὶ ἀγχινοίας ἐνὸς ἡμίονου, ἀγχινοίας ἢ ὁποῖα ἐκίνησε τὸν θαυμασμόν τοῦ μεγάλου φιλοσόφου Θαλλῆ. Ἐπρόκειτο πολλὰ μουλάρια νὰ περάσουν ἕναν ποταμὸν φορτωμένα ἀλάτι. Ἐν ἀπὸ αὐτὰ ἐθεάθη μίαν ἡμέραν νὰ βουτᾷ εἰς τὸν ποταμὸν δι' ὀλίγην ὥραν, εἰς τὸ διάστημα τῆς ὁποίας τὸ ἀλάτι ἔλυσε καὶ ὁ ἡμίονος ἀνήλθεν μὲ φορτίον πολὺ ἐλαφρότερον. Ἦτο βέβαια σύμπτωσις συνεπεῖα ὀλισθήματος, ἀλλὰ τὸ ζῶον ἐφάνη ὅτι ἔλαβε σημεῖωσιν τοῦ γεγονότος καὶ ὅτι ἐνετύπωσεν αὐτὸ εἰς τὴν μνήμην του, διότι τὸ ἐπανέλαθε καὶ εἰς μεταγενεστέρας διαβάσεις τοῦ ποταμοῦ. Ὅσάκις ἐπρόκειτο νὰ διαβῇ τὸν ποταμὸν ἐδάδιζε μὲ περὶσκεψιν καὶ κατόπιν ἐσταμάτα καὶ ἐβυθίζετο ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ὕδατος, κλίνων πότε δεξιὰ καὶ πότε ἀριστερά, ὥστε νὰ ἐλαφρωθοῦν ἀμφοτέρωθεν οἱ σάκκοι του, διαλυομένου τοῦ ἄλατος. Ὁ Θαλλῆς παρήγγειλε νὰ γεμισθοῦν οἱ σάκκοι μὲ μαλλί ἀντὶ ἄλατος. Ὅταν ἦλθε πάλιν ἡ ἡμέρα νὰ διαβῶν οἱ ἡμίονοι τὸν ποταμὸν, ὁ ἐξ αὐτῶν ἀποκτήσας τὴν ἐν λόγῳ πείραν ἐνήργησεν ὅπως καὶ πρὶν, ἀλλ' ἀντιλαμβάνόμενος ὅτι τὸ φορτίον του ἐγίνετο διὰ τῆς βουτήσεως βαρύτερον, ἀντὶ νὰ γίνῃ ἐλαφρότερον, κατέληξε προφανῶς εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ μέθοδός του δὲν ἦτον ἀποτελεσματικὴ καὶ εἰς τὸ ἐξῆς διέδαινε τὸν ποταμὸν μὲ ἄκραν προφύλαξιν, ὥστε οἱ σάκκοι του νὰ μὴ ἐγγιζοῦν κἂν τὸ ὕδωρ.

ΧΑΟΥΑΡΑ ΟΥ΄ΙΛΛΙΑΜΣ

Ἐπιφανῆς ἀνθρωπιστῆς καὶ δεινὸς ἐλληνοιστῆς, ὁ Ἄγγλος καθηγητῆς Howard Williams, ὁ συγγραφέας τῆς βιογραφίας τοῦ Ἡσιόδου, Πυθαγόρα, Ἐμπεδοκλέους, Πλάτωνος, Πορφυρίου, Πλουτάρχου καὶ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, ὃν τὰ διδάγματα ἀποτελοῦν τὴν βᾶσιν τῆς Ἀνθρωπιστικῆς Μορφώσεως, παρηκολούθησε μὲ ζῶηρον ἐνδιαφέρον, ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τοῦ θανάτου του, ἐν ἡλικίᾳ 95 ἐτῶν, τὸν καταρτισμὸν τοῦ παρόντος Ἐγχειριδίου καὶ γράφων πρὸς ἡμᾶς τὴν τελευταίαν του ἐπιστολήν, ἐξέφρασε τὴν χαρὰν του καὶ τὸν πόθον του, ἵνα πᾶς ἔλλην διδάσκαλος κατανοήσῃ ὅτι ἡ ἀνθρωπιστικὴ μόρφωσις ἀποτελεῖ τὴν κορωνίδα τοῦ ἐλληνικοῦ χαρακτῆρος. Αἱ τελευταῖαι του λέξεις εἶνε: **«ἐλληνισμὸς καὶ ἀνθρωπισμὸς εἶνε συνώνυμα»**. Ἀναφέρει τινὰ τῶν ἀποφθεγμάτων τοῦ Πορφυρίου, ἐν ἐκ τῶν ὁποίων εἶνε: **«ὁ ἀισθανόμενος στοργὴν διὰ τὰς ἀθῶνας ὑπάρξεις πλησιάζει τὸν Θεόν»**. Ἐπίσης καὶ ἐκ τῶν **ἨΘΙΚΩΝ** τοῦ Πλουτάρχου ἀναφέρει τὴν περὶ τοῦ Κάτωνος κρίσιν τοῦ Ἑλληνο ἀνθρωπιστοῦ εἰπόντος: **«δύναται ὁ Κάτων νὰ καυχᾶται διὰ τὰ μεγαλορρηγήματά του, ἀλλ' ἢ πρὸς τὰ ζῶα ἀστοργία του ἀναιρεῖ τὸ μεγαλεῖον του»**.

Ὁ μέγας φιλέλλην ἐκφράζει καὶ τὴν εὐχὴν ἵνα τὸ Κολλέγιον Ἀθηῶν συμπεριλάβῃ, εἰς μελλούσας ἐκδόσεις του, περικοπᾶς ἐκ τῶν συγγραμμάτων τοῦ Πορφυρίου καὶ τοῦ Πλουτάρχου καθὼς καὶ τῶν ἀρχαιοτέρων ἀνωθι ἀναφερομένων ἐλλήνων ἀνθρωπιστῶν.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΖΩΩΝ

= 1916 =

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Ὁ Πρόεδρος	ΛΟΥΚΑΣ ΚΑΝΑΚΑΡΗΣ ΡΟΥΦΟΣ
Ὁ Ἀντιπρόεδρος	ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΦΙΛΩΝ
Ὁ 2ος Ἀντιπρόεδρος	ΚΩΝΣΤΑΝ. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ
Ἡ Ταμία	ΡΕΝΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ
Ὁ Γενικός Γραμματεὺς	ΙΩΑΝΝΗΣ Ν. ΑΛΕΞΙΟΥ

ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

Κα ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΚΟΝΤΟΣΤΑΥΛΟΥ
Κα ΑΥΓΟΥΣΤΑ ΖΑΧΑΡΙΟΥ
Δις ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΜΠΑΛΑΤΑΤΖΗ
Κα ΣΟΦΙΑ ΝΤΕΜΙΝΤΩΦ
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΓΚΙΝΟΠΟΥΛΟΣ
ΠΑΥΛΟΣ ΒΟΥΡΟΣ
ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ
ΟΥΓΙΑΜ ΜΙΛΛΕΡ
ΜΑΖΟΡ ΜΠΟΥΜΠΕΡ
ΟΜΗΡΟΣ ΝΤΑΙΒΙΣ